TRAMPKI NA GIEŁDZIE

PODŁĄCZ SIĘ DO W.I.F.I.

EDUKACJA FINANSOWA, KTÓRA ŁAPIE ZASIĘG W SZKOLE

Raport z realizacji projektu
"Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków"
rok szkolny: 2025/2026

SZKOŁA z W.i.F.i.

projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

SPIS TREŚCI

I. Otwarcie publikacji i komentarze ekspertów

II. Wprowadzenie do publikacji

III. Szkoła z W.I.F.I. - o certyfikacji

IV. Nauczyciel z W.I.F.I.

V. Dlaczego szkoła potrzebuje W.I.F.I.?

VI. Wrażliwość Finansowa

VII. Inteligencja Finansowa

VIII. Inteligencja Inwestycyjna

IX. STEM jako język edukacji finansowej

X. Co pokazały ankiety uczniów?

XI. Co pokazały ankiety nauczycieli?

XII. Co dalej - Trwałość projektu i sieć szkół W.I.F.I.

XIII - Podziękowania

Great!!! CONTENT

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

OTWARCIE PUBLIKACJI I KOMENTARZE EKSPERTÓW

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

I. OTWARCIE PUBLIKACJI I KOMENTARZE EKSPERTÓW FUNDACJI

Jak uczyć dzieci i młodzież Wrażliwości oraz Inteligencji Finansowej i Inwestycyjnej - czyli dlaczego Szkoła z W.I.F.I. ma sens.

Zapraszamy do lektury publikacji końcowej projektu „Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków".

OKIEM DYREKTORA PROGRAMOWEGO PROJEKTU

IZABELA KOZAKIEWICZ, CEO FUNDACJI

Kiedy zakładaliśmy Fundację Trampki na giełdzie, wierzyliśmy w jedną prostą rzecz: że o pieniądzach można rozmawiać z dziećmi i młodzieżą wcześnie, mądrze i bez strachu. Nie po to, by szybciej wepchnąć je w dorosłość, ale po to, by w tę dorosłość weszły świadomie - z poczuciem, że mają wpływ na własne wybory.

Oddajemy w Państwa ręce publikację, która podsumowuje projekt „Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków". To nie jest klasyczny raport pełen tabel. To opowieść zbudowana z konkretnych liczb i z prawdziwych głosów: 62 warsztaty, 25 certyfikowanych szkół, 35 nauczycieli, którzy postanowili pójść tą drogą dalej, oraz 355 ankiet, w których uczniowie powiedzieli nam wprost, czego potrzebują. A potrzebują praktyki, nie teorii.

Sercem tej publikacji jest skrót, który brzmi znajomo, bo świat finansów młodych ludzi naprawdę dzieje się dziś online: W.I.F.I. - Wrażliwość i Inteligencja Finansowa i Inwestycyjna. Wrażliwość, czyli umiejętność zatrzymania się przed decyzją i zapytania „czy naprawdę tego potrzebuję?". Inteligencja Finansowa, czyli planowanie, oszczędzanie i gospodarowanie tym, co mam. Inteligencja Inwestycyjna, czyli rozumienie czasu, ryzyka i cierpliwości. I wreszcie społeczność - bo edukacja finansowa nie kończy się na jednej lekcji ani na jednym uczniu.

Dzieci spotykają się z finansami długo przed pierwszą pensją: przy kieszonkowym, w grach, w zakupach online, w reklamach obiecujących łatwy zysk. Szkoła bywa pierwszym bezpiecznym miejscem, w którym ta rozmowa może się odbyć spokojnie i bez oceniania. Postawiliśmy więc na język pytań zamiast języka morałów, na doświadczenie zamiast definicji i na STEM jako naturalny sposób porządkowania świata finansów.

Ten projekt nauczył nas również pokory. Uczniowie chcą więcej czasu, więcej gier, więcej konkretów. Nauczyciele, mimo zmęczenia i przeładowanych programów, deklarują, że chcą działać dalej. To dla nas najmocniejszy dowód, że certyfikat „Szkoła z W.I.F.I." nie jest dyplomem na ścianę, lecz początkiem sieci szkół, które będą wymieniać się doświadczeniem przez kolejne lata.

Dziękuję każdej szkole, każdej dyrekcji, każdemu nauczycielowi i każdemu uczniowi, który wszedł z nami w tę przygodę. Mam nadzieję, że ta publikacja stanie się dla Państwa nie tylko podsumowaniem, ale i zaproszeniem - do tego, by rozmowę o pieniądzach, technologii i przyszłości prowadzić dalej, każdego dnia.

Z serca dziękuję i życzę inspirującej lektury,
Izabela Kozakiewicz-Frańczak
Prezes Zarządu Fundacja Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży - Trampki na Giełdzie

PIENIĄDZE SĄ POWIĄZANE Z EMOCJAMI, ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ, RELACJAMI I PRZYSZŁOŚCIĄ

ELŻBIETA JURKOWSKA-KARPIŃSKA - TRENERKA, DYREKTOR ORGANIZACYJNY PROJEKTU, POMYSŁODAWCZYNI CERTYFIKACJI W.I.F.I.

STEM nie musi być dla ucznia hasłem odległym i technicznym. W edukacji finansowej staje się językiem rozumienia świata: nauka pomaga pytać, skąd bierze się wartość; technologia pokazuje, jak zmieniają się płatności i narzędzia zarządzania pieniędzmi; inżynieria uczy projektowania rozwiązań; matematyka pozwala policzyć konsekwencje decyzji.

Dzięki temu uczniowie mogą zobaczyć, że finanse nie są osobną dziedziną dla dorosłych, lecz praktycznym zastosowaniem myślenia logicznego, krytycznego, twórczego i cyfrowego. Dzieci nie zaczynają kontaktu z finansami w dniu pierwszej pracy. Zaczynają go znacznie wcześniej: przy kieszonkowym, zakupach w sklepie, rozmowach o marzeniach, płatnościach w grach, prezentach, oszczędzaniu i presji posiadania. Dlatego edukacja finansowa w szkole nie jest dodatkiem do dorosłości. Jest przygotowaniem do decyzji, które młody człowiek podejmuje już teraz, choć często nie nazywa ich jeszcze finansowymi.

W tym projekcie szczególnie ważne jest to, że rozmowa o pieniądzach została przesunięta z poziomu abstrakcyjnych definicji na poziom codziennych wyborów. Uczniowie nie tylko słyszeli o budżecie, oszczędzaniu czy procentach, ale odnosili te pojęcia do własnych doświadczeń. To właśnie na tym etapie rodzi się W.I.F.I. - zdolność rozumienia, że pieniądze są powiązane z emocjami, odpowiedzialnością, relacjami i przyszłością.

Certyfikat nie powinien być wyłącznie dyplomem na ścianie. W modelu W.I.F.I. certyfikacja jest początkiem procesu: szkoła, nauczyciel, uczniowie i Fundacja tworzą wspólną przestrzeń praktyk, inspiracji i dalszych działań. Dlatego w projekcie tak ważne są nie tylko warsztaty, ale także szkolenia nauczycieli, scenariusze, koordynatorzy i projekty uczniowskie.

Sieć Szkół z W.I.F.I. może stać się miejscem wymiany doświadczeń: jak prowadzić rozmowy o pieniądzach z najmłodszymi, jak włączać rodziców, jak korzystać z AI, jak budować kluby finansowe, gazetki, konkursy i działania rówieśnicze. To właśnie trwałość projektu - nie w dokumentach, lecz w szkolnej praktyce - decyduje o jego realnym wpływie.

STEM TO NIE JEST SPRAWA WYŁĄCZNIE DLA DOLINY KRZEMOWEJ

AGNIESZKA JAWORSKA-MARTYCZ, MENTORKA, TRENERKA FUNDACJI

Podjęcie tematu STEM w kontekście edukacji finansowej dla Młodzieży jest bardzo potrzebne. Nieliczne osoby rozkminiają skrót - oczywiście to nie jakoś mocno istotne - natomiast całość materii STEM "na surowo" postrzegają jako materię odległą, zarezerwowaną niemalże dla doliny krzemowej. Zaprojektowane przez Fundację Trampki na giełdzie warsztaty po pierwsze normalizują, urzeczywistniają te dyscypliny, co więcej (co zawsze mówię), dowiadują się, że są one dla wszystkich - przecież pieniądz jest naszą codziennością, przez całe życie każdego dnia - warto więc zrozumieć i poczuć "relacje z pieniądzem z różnej perspektywy", zrozumieć i poczuć podstawy finansów osobistych (zarabiam/oszczędzam/inwestuję) i swój wpływ na rzeczywistość w tym zakresie. Świetną jest szeroka perspektywa!

Młodzież, w większości przypadków zbyt rzadko jest zapraszana do dialogu na ten temat, zbyt rzadko ma przestrzeń do zadawania pytań, zabawy abstrakcją - a nasze warsztaty to dają (np. poprzez pytanie czy świat byłby lepszy .... /prostszy....).

ASK

Każde zadania po poszczególnych literkach STEM były fajną intelektualną zabawą dla Dzieciaków. A projekt końcowy sztos!!! Dodatkowo team building!

Myślę, że ten projekt jest pewnego rodzaju wstępem do kolejnych naszych warsztatów - przyznam, że te stały się moim ulubionym.

Taka szersza perspektywa jako intro edukacji finansowej jest mega potrzebna.

Co do kompetencji finansowych i matematycznych licealistów to ona jest albo nieodkryta (tzn. brak zrozumienia dla zastosowania procentu składanego w inwestowaniu jak i kredycie) albo jej brak.

Nauczyciele, mimo często starań, są często zmęczeni/sfrustrowani i być może brak im motywacji do kreowania uczniom czegoś więcej. Oczywiście jest wielu świetnych, którzy mimo wszystko z pasją uczą Dzieci nowych kompetencji.

Jest duża przestrzeń do dalszego wsparcia/zmiany/ edukacji finansowej w Polsce. STEM w finansach to coś nowego, ciekawego vs to co dziś oferuje BiZ i polska szkoła.

Dziękuję Wam za możliwość uczestniczenia w Trampkowych projektach.

NEW!

FINANSE WCHODZĄ W ŻYCIE MŁODYCH DUŻO WCZEŚNIEJ NIŻ PIERWSZA PRACA

PAWEŁ RYGIELSKI, CHIEF CONTENT CREATOR FUNDACJI, MENTOR, TRENER

Największą wartością tego projektu jest pokazanie młodym ludziom, że finanse nie są czymś nudnym ani zarezerwowanym wyłącznie dla dorosłych. Pieniądze pojawiają się w ich życiu dużo wcześniej niż pierwsza praca, nie tylko poprzez kieszonkowe, ale i przez zakupy online, gry, subskrypcje, czy social media. Dlatego edukacja finansowa powinna zaczynać się już najwcześniej i od świata, który młodzież już zna.

STEM w edukacji finansowej daje bardzo ciekawą perspektywę. STEM to nauka, technologia, inżynieria i matematyka. Nauka pomaga w odpowiadaniu na pytania, jak skąd bierze się wartość, dlaczego coś drożeje, jak działa rynek. Technologia pokazuje, że pieniądz coraz częściej jest cyfrowy i niewidzialny. Inżynieria uczy projektowania rozwiązań, np. własnego budżetu, startupu czy aplikacji. A matematyka pozwala zobaczyć ile naprawdę kosztuje kredyt, jak działa procent składany, dlaczego regularność ma większą moc niż jednorazowy zryw.

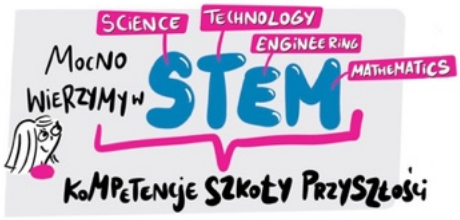

experience

Dla mnie zatem najważniejsze jest aby nie tłumaczyć finansów wyłącznie definicjami, ale doświadczeniem. Uczeń dużo lepiej zrozumie budżet, jeśli sam spróbuje go zbudować. Lepiej poczuje inwestowanie, jeśli zobaczy symulację ryzyka i emocji. Lepiej zapamięta procent składany, jeśli policzy, jak małe kwoty mogą rosnąć w czasie.

Bardzo ważne jest też to, żeby młodzieży nie straszyć finansami. Oczywiście trzeba mówić o ryzyku, zadłużeniu, oszustwach, reklamach szybkiego zysku czy presji zakupowej. Młodzi powinni zobaczyć, że nie muszą od razu zarabiać dużych pieniędzy, żeby podejmować mądre decyzje. Mogą zacząć od małych kroków tj od planowania wydatków, odkładania części kieszonkowego, rozróżniania potrzeb i zachcianek, krytycznego patrzenia na reklamy czy rozmowy o pieniądzach w domu. Warsztaty pokazały, że uczniowie bardzo dobrze reagują na praktyczne zadania, pracę zespołową, grywalizację, AI, czy tworzenie własnych projektów. Kiedy testują, dyskutują i popełniają błędy, pojawia się zaangażowanie.

Widać też potrzebę wsparcia nauczycieli. Ale niestety sama jednorazowa lekcja nie wystarczy, stąd potrzebne są scenariusze, narzędzia, gry, projekty uczniowskie, i najważniejsze działania z rodzicami. Certyfikat W.I.F.I. może być nie tylko potwierdzeniem udziału w projekcie, ale początkiem budowania szkolnej kultury rozmawiania o pieniądzach, technologii i przyszłości.

Moim zdaniem edukacja finansowa przyszłości powinna być praktyczna i interdyscyplinarna. Powinna łączyć nie tylko finanse osobiste, matematykę, czy AI i technologię, ale też przedsiębiorczość, czy emocje. Bo pieniądze to nie tylko liczby na koncie. To jednak głównie relacje, czas i odpowiedzialnością za własną przyszłość.

TEORIA USYPIA, SYMULACJA ANGAŻUJE. 3 BARIERY, KTÓRE BLOKUJĄ EDUKACJĘ FINANSOWĄ

KRZYSZTOF KURLANDA MENTOR, TRENER FUNDACJI, NAUCZYCIEL BIZ

Warsztaty pokazały nam przede wszystkim, że młodzi ludzie są dużo bardziej zainteresowani finansami, technologią i inwestowaniem, niż często zakładają dorośli - ale oczekują zupełnie innego języka i formy niż tradycyjna edukacja szkolna. Największe zaangażowanie pojawiało się wtedy, gdy uczniowie mogli pracować na realnych przykładach: własnym budżecie, codziennych wydatkach, zakupach online, grach, social mediach czy technologiach, z których korzystają na co dzień. Bardzo dobrze działało łączenie edukacji finansowej z tematami STEM oraz wykorzystanie AI, pracy projektowej i elementów grywalizacji.

Uczniowie dużo chętniej rozmawiali o procentach składanych czy inwestowaniu wtedy, gdy mogli zobaczyć praktyczne zastosowanie tych pojęć w swoim życiu, a nie jedynie definicję z podręcznika. Dobrze działały przykłady symulacyjne jak 1000 zł na 10% poskłada się i kiedy w miliony :) Pierwszy kontakt z finansami mają dziś nie poprzez bank czy szkołę, rzadko rodziców, ale przez TikToka, influencerów, reklamy „szybkiego zarobku" albo gaming, zakłady, kasyno itp.. Uczniowie bardzo dobrze reagowali na ćwiczenia pokazujące różnicę między potrzebą a zachcianką. Co ważne - młodzi nie chcą być straszeni finansami. Lepiej działa pokazywanie sprawczości, małych kroków i konkretnych narzędzi niż narracja oparta wyłącznie na ryzyku i błędach. Widzę też wyraźnie kilka barier edukacyjnych. Pierwszą jest brak praktyczności w tradycyjnej edukacji finansowej - uczniowie szybko tracą uwagę przy samej teorii, natomiast bardzo angażują się w symulacje, pracę zespołową i zadania projektowe. Drugą barierą jest niski poziom rozmów o finansach w domu. Część młodych mówi otwarcie, że nigdy wcześniej nie rozmawiała z rodzicami o budżecie, oszczędzaniu czy inwestowaniu. Trzecim wyzwaniem jest ogromny wpływ technologii i natychmiastowej gratyfikacji – młodzi są przyzwyczajeni do szybkich efektów, dlatego długoterminowe oszczędzanie czy procent składany wymagają pokazywania w bardzo obrazowy i praktyczny sposób.

Uczniowie bardzo dobrze odnajdywali się w pracy zespołowej, tworzeniu pomysłów na startupy, pitchowaniu projektów czy korzystaniu z AI jako narzędzia wspierającego analizę i planowanie. Wielu uczestników po raz pierwszy zobaczyło, że matematyka, technologia czy analiza danych mogą mieć realny sens i zastosowanie w codziennym życiu. Choć trzeba zaznaczyć, że zbyt mało wskazówek jak taki pitch ma wyglądać albo co ma nasz projekt osiągnąć bądź na jakie pytania odpowiedzieć powodował często, że te projekty były malowankami bez głębszej treści...

Edukację finansową warto zaczynać wcześniej i prowadzić ją językiem doświadczenia, a nie wyłącznie teorii. Młodzi potrzebują edukacji opartej na praktyce, emocjach, technologii i poczuciu sprawczości. Dobrą praktyką okazało się także traktowanie uczniów partnersko - pozwalanie im zadawać trudne pytania, popełniać błędy, dyskutować i samodzielnie dochodzić do wniosków. To właśnie wtedy pojawiało się największe zaangażowanie i autentyczna ciekawość. Bardzo wyraźnie widzimy też, że skuteczna edukacja finansowa przyszłości powinna łączyć szkołę, technologie, rodziców i praktyków rynku - bo dopiero wtedy młodzi zaczynają widzieć, że finanse nie są abstrakcją, ale częścią ich codziennych decyzji i przyszłości.

NAJWAŻNIEJSZE NIE SĄ LICZBY. TO POCZUCIE, ŻE PORADZĘ SOBIE Z WŁASNĄ PRZYSZŁOŚCIĄ

BOŻENNA STANISŁAWSKA
NAUCZYCIELKA BIZ W XLIV LO IM. STEFANA BANACHA W W-WIE

Z mojego doświadczenia w pracy nauczycielki BIZ do najważniejszych filarów edukacji finansowej zaliczyłabym:

- Praktyka zamiast teorii: Najważniejsza jest „użyteczność" wiedzy. Uczeń musi rozumieć jak zarządzać budżetem domowym, rozumieć mechanizmy rynkowe i sygnały płynące z rynku. Dlatego tak ważne są warsztaty i programy realizowane na żywo z uczniami takie jak „ Trampki na giełdzie", spotkania z praktykami od finansów.Warsztaty w formie webinarów nie sprawdzają się.
- Matematyka finansowa: Kluczowe jest zrozumienie siły procentu składanego dla inwestycji oraz realnego kosztu pieniądza (RRSO, inflacja).
- Krytyczne myślenie: Edukacja finansowa to ochrona przed długami, manipulacjami marketingowymi i „szybkimi zyskami" z niesprawdzonych źródeł tak jak ostatnio inwestowanie w kryptowaluty.
- Nowoczesne metody: Case studies, grywalizacja,symulacje biznesowe, (SIGG) i metoda projektowa. Ja wtedy staję się mentorem, a nie wykładowcą.
- Sprawstwo: Najważniejsze dla mnie jest , aby uczniowie poczuli sprawstwo,że poradzą sobie w dorosłym życiu i będą potrafili mądrze zarządzać własną przyszłością.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

WPROWADZENIE

PO CO POWSTAŁA TA PUBLIKACJA?

Publikacja powstała jako podsumowanie projektu edukacyjnego realizowanego z myślą o młodych warszawiakach, nauczycielach i szkołach zainteresowanych praktyczną edukacją finansową.
Nie jest klasycznym raportem z tabelami. Jest opowieścią opartą na danych: ankietach uczniów, nauczycieli, materiałach warsztatowych projektu:

"Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków".

Celem naszej publikacji jest pokazanie, że edukacja finansowa może być jednocześnie praktyczna, angażująca, nowoczesna i osadzona w szkolnej codzienności. Każdy rozdział został zaplanowany tak, aby można było połączyć tekst z ilustracjami, cytatami, ikonami, wykresami lub zdjęciami z działań projektowych.

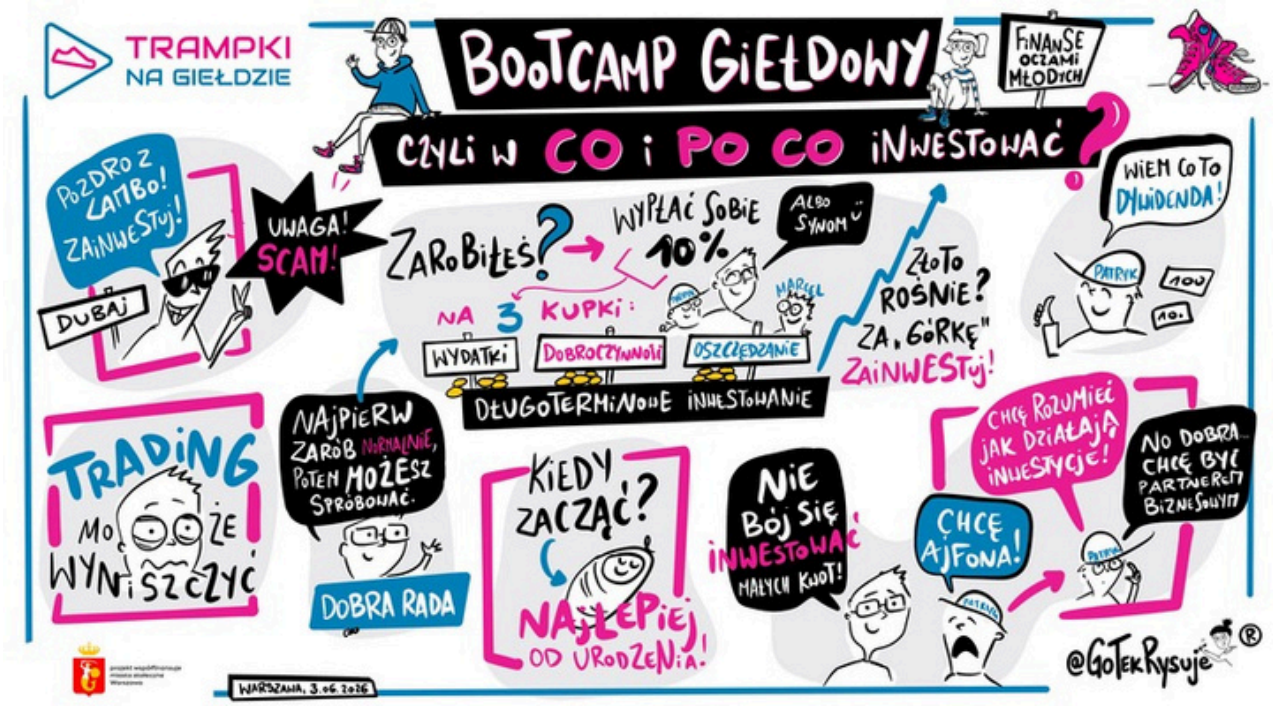

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

SZKOŁY WARSZAWSKIE BIORĄCE UDZIAŁ W PROJEKCIE:

Szkoła Podstawowa nr 80 im. Marii Kownackiej w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 84 im. Waleriana Łukasińskiego w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 92 im. Jana Brzechwy w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 98 z Oddziałami Integracyjnymi im. Lucy Maud Montgomery w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 152 im. Marii Dąbrowskiej w Warszawie

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 214 im. Henryka Jerzego Chmielewskiego w Warszawie

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 223 im. Partyzantów Ziemi Kieleckiej w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 289 im. Henryka Sienkiewicza w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 293 im. Jana Kochanowskiego w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 303 im. Fryderyka Chopina w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 352 im. Jerzego Huberta Wagnera w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 357 im. Mikołaja Kopernika w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 400 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie

Szkoła Podstawowa nr 408 w Warszawie

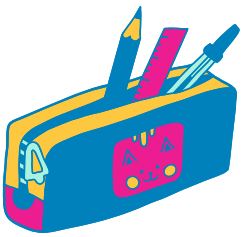

XXI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Warszawie

XXXIX Liceum Ogólnokształcące im. Lotnictwa Polskiego w Warszawie

XLI Liceum Ogólnokształcące im. Joachima Lelewela w Warszawie

XLIV Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Banacha w Warszawie

LIX Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego im. Janusza Kusocińskiego w Warszawie

LXVII Liceum Ogólnokształcące im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Warszawie

XCIV Liceum Ogólnokształcące im. gen. Stanisława Maczka w Warszawie

Sportowe Liceum Ogólnokształcące nr 67 MGM w Warszawie

Zespół Szkół nr 10 im. Stanisława Staszica w Warszawie

Zespół Szkół nr 35 im. Zofii Jaroszewicz „Kasi" w Warszawie

Zespół Szkół nr 49 im. Wojciecha Górskiego w Warszawie

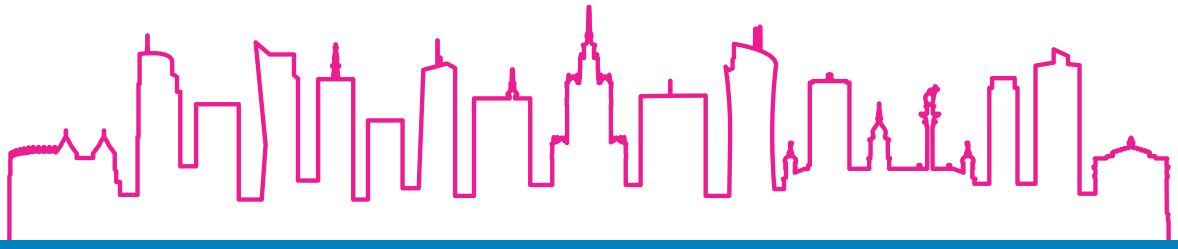

PROJEKT W LICZBACH

Projekt „Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków" został zaplanowany jako połączenie warsztatów uczniowskich, szkoleń certyfikacyjnych dla nauczycieli, scenariuszy lekcji, materiałów edukacyjnych i publikacji końcowej.

W działaniach projektowych przeprowadzono 62 warsztaty dla uczniów, 5 szkoleń online dla nauczycieli, stworzono 3 scenariusze lekcj, kartę pracy dla uczniów w formie kalendarza finansowego oraz zorganizowano konferencję dla uczniów i nauczycieli na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Rezultatem przeprowadzonych warsztatów i szkoleń jest 25 certyfikowanych placówek szkolnych, oraz 35 nauczycieli certyfikowanych.

W części ewaluacyjnej wykorzystano 355 realnych ankiet uczniowskich oraz 35 ankiet nauczycielskich.

Dane te nie są jedynym źródłem opowieści, ale stanowią jej rdzeń. Pokazują, jak uczniowie i nauczyciele rozumieją potrzebę edukacji finansowej oraz które elementy projektu uznali za najbardziej przydatne.

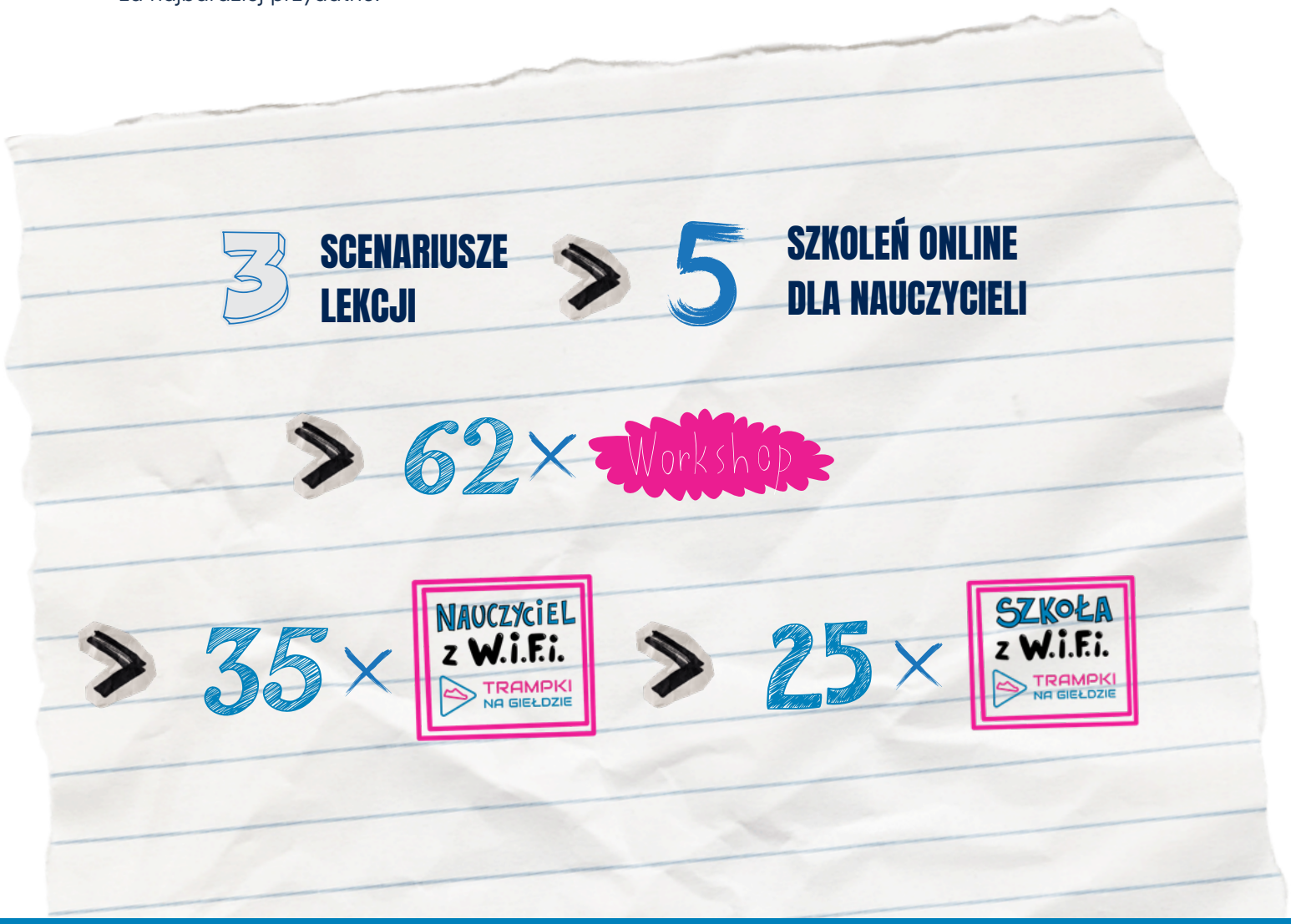

GŁOSY UCZESTNIKÓW

Ta publikacja jest zbudowana nie tylko z opisów, ale także z głosów uczestników. W odpowiedziach uczniów i nauczycieli pojawiają się zdania proste, czasem bardzo potoczne, czasem krytyczne, a czasem wyjątkowo trafne. Właśnie one pokazują, że edukacja finansowa nie jest tematem abstrakcyjnym.

„Warsztaty są bardzo przydatne".
„Zróbcie inwestowanie na giełdzie".
„Za mało czasu na projekty".
„Może więcej gier bo gry jednak więcej dają do zapamiętania niż sama praktyka".
„Edukację finansową należy zacząć od najmłodszych.

"Pieniądze nie biorą się z bankomatu".

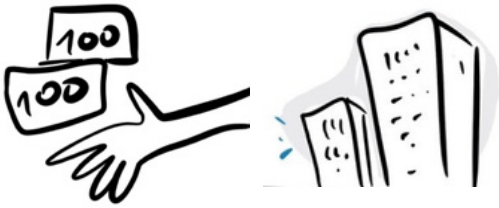

„Szkoła to czasem pierwsze miejsce gdzie uczniowie mogą dowiedzieć się czym jest inflacja, jak dywersyfikować środki finansowe"

CZYM JEST W.I.F.I.?

W.I.F.I. oznacza Wrażliwość i Inteligencję Finansową i Inwestycyjną. To skrót, który celowo brzmi blisko świata technologii, bo finanse młodych ludzi coraz częściej dzieją się w środowisku cyfrowym: w aplikacjach, grach, płatnościach online, komunikatorach, reklamach, platformach społecznościowych i narzędziach AI.

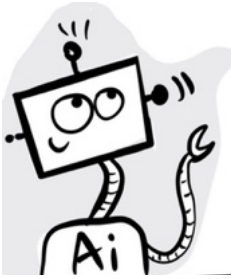

W.I.F.I. nie ogranicza się jednak do technologii. Obejmuje cztery obszary: Wrażliwość Finansową, czyli rozumienie konsekwencji decyzji, które na co dzień podejmujemy jako konsumenci; Inteligencję Finansową, czyli planowanie, oszczędzanie i gospodarowanie zasobami finansowymi jakie posiadamy; Inteligencję Inwestycyjną, czyli myślenie o ryzyku, czasie i wartości; oraz społeczność, czyli współpracę uczniów, nauczycieli, rodziców i partnerów szkoły.

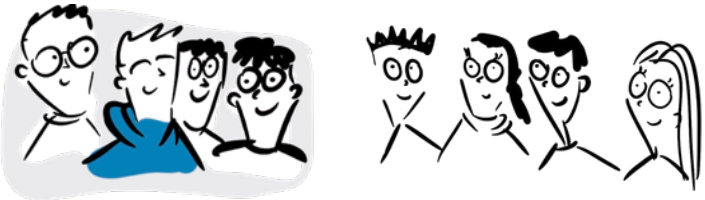

Wierzymy, że szkoły mają moc oddziaływania na społeczność lokalną i swoje otoczenie. Poprzez uczniów i nauczycieli zachęcamy do zarażania Wrażliwością i Inteligencją Finansową i Inwestycyjną wszystkich w swoim otoczeniu, zaczynając od rodziców, dziadków i przyjaciół.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

SZKOŁA Z W.I.F.I. - O CERTYFIKACJI

SZKOŁA Z W.I.F.I.

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

CZYM JEST PROGRAM CERTYFIKACJI SZKOŁA Z W.I.F.I.?

Szkoła z W.I.F.I. to placówka, która traktuje edukację finansową nie jako jednorazową atrakcję, ale jako kierunek pracy z uczniami. W takiej szkole rozmawia się o pieniądzach, zasobach, technologii, bezpieczeństwie, planowaniu i ryzyku w sposób dostosowany do wieku uczniów i powiązany z codziennym doświadczeniem.

Certyfikat ma wyróżniać szkoły rozwijające u uczniów Wrażliwość Finansową oraz Inteligencję Finansową i Inwestycyjną. Jego celem jest także tworzenie sieci szkół uczących W.I.F.I., wymiana dobrych praktyk oraz promocja placówek, które przygotowują uczniów do świadomego i odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie finansów i inwestycji.

KRYTERIA CERTYFIKACJI SZKOŁY

Certyfikacja opiera się na prostych, praktycznych kryteriach.

Uczniowie z minimum dwóch klas uczestniczą w szkoleniach z edukacji finansowej.

Minimum jeden przedstawiciel szkoły bierze udział w szkoleniu certyfikacyjnym.
Szkoła wyznacza koordynatora W.I.F.I., którym może być dyrektor, nauczyciel lub przedstawiciel Rady Rodziców.

Kolejnym elementem jest projekt uczniowski - co najmniej jeden w roku - oraz ankieta certyfikacyjna wypełniana w imieniu szkoły. Tak ustawione kryteria pokazują, że certyfikat nie dotyczy wyłącznie udziału w wydarzeniu. Zakłada aktywność szkoły, kadrę, koordynację, uczniowskie działanie i ewaluację.

Certyfikat jest odnawiany co 2 lata.

SZKOLNY KOORDYNATOR W.I.F.I.

Szkolny Koordynator W.I.F.I. jest osobą, która łączy działania.

Nie musi prowadzić wszystkiego samodzielnie. Jego rola polega na utrzymaniu kontaktu z Fundacją, wspieraniu nauczycieli, zbieraniu pomysłów uczniów, dokumentowaniu działań i pilnowaniu, aby edukacja finansowa nie zniknęła po pojedynczym warsztacie.

W praktyce koordynator może inicjować konkurs, gazetkę, klub finansowy, projekt uczniowski, lekcje z wykorzystaniem scenariuszy lub współpracę z rodzicami. To funkcja organizacyjna, ale także symboliczna: pokazuje, że w szkole jest osoba odpowiedzialna za rozwój Wrażliwości i Inteligencji Finansowej i Inwestycyjnej uczniów.

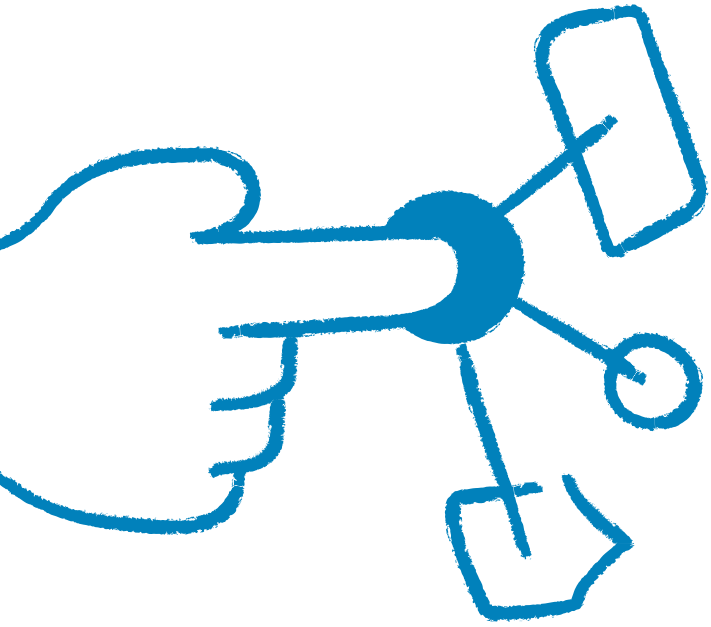

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

NAUCZYCIEL Z W.I.F.I.

NAUCZYCIEL z W.I.F.I.

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

KIM JEST NAUCZYCIEL Z W.I.F.I.?

Kim jest Nauczyciel z W.I.F.I.?
Nauczyciel z W.I.F.I. nie jest osobą, która zna wszystkie odpowiedzi o finansach. Jest przewodnikiem, który potrafi otworzyć rozmowę o pieniądzach, bezpieczeństwie, oszczędzaniu, inwestowaniu, ryzyku i technologii. Umie pracować z pytaniami uczniów i przekładać trudne pojęcia na sytuacje z codziennego życia.

Nauczyciel jako tłumacz świata finansów
Świat finansów ma własny język: inflacja, dywersyfikacja, ryzyko, procent składany, budżet, kredyt, inwestowanie, cyberbezpieczeństwo. Dla ucznia te słowa mogą być abstrakcyjne, dopóki nie zostaną połączone z kieszonkowym, zakupami, grą, telefonem, reklamą, planem wycieczki, celem oszczędzania albo rozmową o przyszłej pracy.

Nauczyciel z W.I.F.I. tłumaczy ten świat. Nie upraszcza go do banału, ale szuka przykładów, które są blisko ucznia. Może pokazać inflację przez ceny, cyberbezpieczeństwo przez fałszywą wiadomość, inwestowanie przez decyzję długoterminową, a budżet przez plan klasowego działania. Dzięki temu finanse przestają być obce.

Nauczyciel jako osoba ucząca pytań, nie gotowych odpowiedzi
Najważniejszą kompetencją finansową nie jest znajomość jednej odpowiedzi. Jest nią umiejętność zadawania właściwych pytań. Czy rozumiem, co kupuję? Czy wiem, jakie jest ryzyko? Czy sprawdziłem źródło? Czy to potrzeba, czy impuls? Czy ktoś obiecuje mi zysk bez kosztu? Co stanie się za miesiąc, rok, pięć lat?

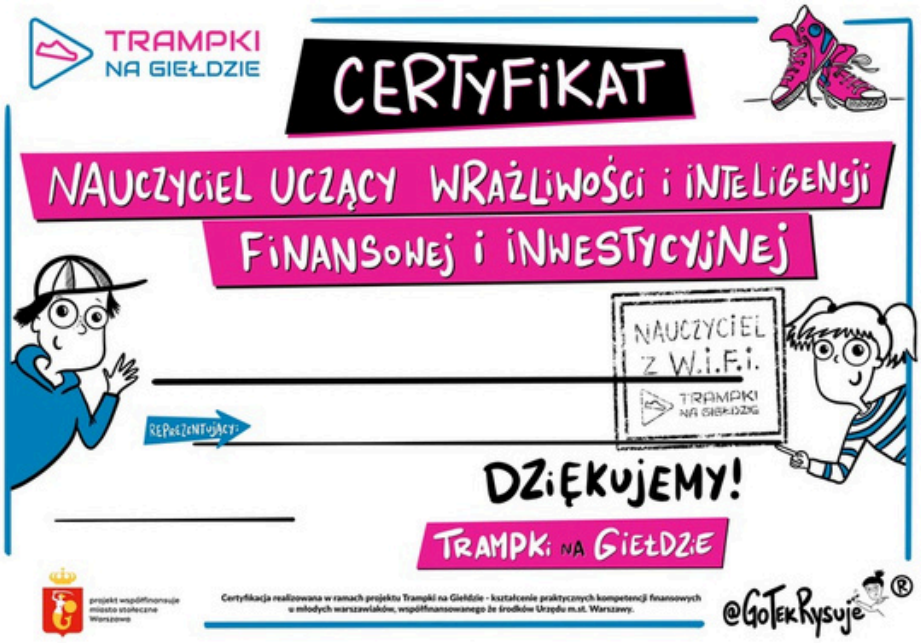

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

DLACZEGO SZKOŁA POTRZEBUJE W.I.F.I.?

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

DLACZEGO SZKOŁA POTRZEBUJE W.I.F.I.?

Finansowa codzienność dzieci zaczyna się wcześniej niż dorosłość
Dzieci i nastolatki funkcjonują w świecie, w którym pieniądze często nie mają już formy banknotu ani monety. Płatności w grach, mikropłatności, subskrypcje, reklamy, influencerzy, zakupy online i cyfrowe portfele są częścią ich codzienności. Nawet jeśli uczeń nie zarabia, podejmuje decyzje związane z wartością, wyborem, ograniczeniem, impulsem i konsekwencją.

Właśnie dlatego szkoła potrzebuje W.I.F.I. - modelu, który nie czeka z edukacją finansową do momentu wejścia na rynek pracy. Uczy wcześniej: czym są pieniądze, jak działają emocje przy zakupach, po co planować budżet, dlaczego warto rozumieć procent składany i dlaczego technologia może zarówno pomagać, jak i zwiększać ryzyko.

Szkoła jako pierwsze bezpieczne miejsce rozmowy o pieniądzach
Rozmowa o pieniądzach bywa w domu trudna, nierówna albo nieobecna. Dzieci obserwują decyzje dorosłych, ale nie zawsze rozumieją ich przyczyny. Szkoła może być pierwszym miejscem, w którym pieniądze przestają być tematem wstydu, zakazu albo chaosu, a stają się przedmiotem spokojnej rozmowy i ćwiczenia decyzji.

W.I.F.I. zakłada, że edukacja finansowa w szkole nie polega na ocenianiu sytuacji rodzinnej uczniów. Jej zadaniem jest wyrównywanie dostępu do języka, narzędzi i pojęć. Uczeń ma prawo dowiedzieć się, czym jest inflacja, budżet, oszczędzanie, ryzyko, oszustwo cyfrowe czy inwestowanie - niezależnie od tego, czy ktoś rozmawia z nim o tym w domu.

LUKA EDUKACYJNA
PRAKTYKA A TEORIA

Nauczyciele widzą lukę edukacyjną
W ankietach nauczyciele niemal jednomyślnie wskazywali, że edukacja finansowa jest w szkole potrzebna. Uzasadniali to praktycznością tematu, przygotowaniem do dorosłości, potrzebą oszczędzania, rozumieniem wartości pieniądza, bezpieczeństwem, przedsiębiorczością i samodzielnością. W odpowiedziach powracał też wątek luki między światem finansów a doświadczeniem uczniów.

Jeden z nauczycieli napisał: „edukacja finansowa jest bardzo ważna - uczniowie w swoich domach raczej nie otrzymują wiedzy na temat finansów i szkoła jest dobrym miejscem żeby się rozwijać w tym temacie". Inny nauczyciel wskazał: „Tak, dzieci od najmłodszych lat powinny uczyć się o wartości pieniądza, zaznajomić się z finansami, nawet w formie zabawy". To głosy za tym, aby edukacja finansowa była częścią szkolnej codzienności.

Uczniowie chcą praktyki, nie teorii
Najczęściej wskazywanym przez uczniów w ankietach tematem przydatnym do zarządzania finansami było zarządzanie budżetem i wydatkami, procent składany i podstawy inwestowania. Ten rozkład pokazuje, że uczniowie wybierali przede wszystkim treści, które mogą sami przełożyć na działanie. Interesuje ich nie tylko to, czym są finanse, ale co można z tą wiedzą zrobić. Budżet, inwestowanie, AI i zasoby tworzą praktyczny obraz edukacji finansowej: konkretnej, aktualnej i połączonej z życiem codziennym.

OD MATEMATYKI DO DECYZJI ŻYCIOWYCH

Edukacja finansowa pokazuje uczniom, że matematyka nie kończy się na zeszycie.
Procent, mnożenie, porównywanie wartości, szacowanie kosztów i analiza wariantów stają się narzędziami decyzji życiowych.

Jeden z nauczycieli ujął to prosto: „Tak, edukacja finansowa jest potrzebna, uczniom pokazuje, że matematyka jest potrzebna i bardzo przydaje się w życiu codziennym".

W modelu W.I.F.I. matematyka łączy się z technologią, pracą w grupie, prezentacją, krytycznym myśleniem i analizą ryzyka. Dzięki temu uczeń widzi, że decyzja finansowa nie jest tylko działaniem na liczbach. To połączenie informacji, emocji, celów, ograniczeń i odpowiedzialności.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

WRAŻLIWOŚĆ FINANSOWA

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

CO ROZUMIEMY PRZEZ WRAŻLIWOŚĆ FINANSOWĄ?

Wrażliwość Finansowa to pierwszy filar W.I.F.I. Oznacza zdolność dostrzegania, że decyzje finansowe mają konsekwencje: osobiste, rodzinne, społeczne i czasem środowiskowe. To także umiejętność rozróżniania potrzeb i zachcianek, rozumienia emocji związanych z wydawaniem pieniędzy oraz zauważania ryzyka.

W praktyce szkolnej Wrażliwość Finansowa zaczyna się od prostych pytań: czy naprawdę tego potrzebuję, dlaczego chcę to kupić, co stanie się później, czy reklama wpływa na moją decyzję, czy ktoś próbuje wykorzystać mój impuls. W tym sensie edukacja finansowa jest również edukacją emocjonalną i społeczną.

To bardzo ważne, by do najmłodszych lat budować u młodych odporność finansową - w świecie zdominowanym przez wpływ influencerów, warto zdawać sobie sprawę jak działają takie osoby, by decyzje związane z własnym kieszonkowym czy pierwszymi samodzielnie zarobionymi pieniędzmi młody człowiek mógł podejmować świadomie.

PIENIĄDZE JAKO DECYZJE, EMOCJE I RELACJE

Scenariusze warsztatów dla uczniów obejmowały między innymi rozmowę o pieniądzu, emocjach i technologii. Uczniowie analizowali, skąd wzięły się pieniądze, czy można żyć bez nich, czym jest psychologia pieniędzy oraz jak emocje wpływają na decyzje zakupowe. To ważne, bo młody człowiek często doświadcza finansów przede wszystkim przez emocje: chęć posiadania, porównywanie się, presję grupy, reklamę i natychmiastową nagrodę.

Wrażliwość Finansowa pomaga nazwać te mechanizmy. Nie po to, aby zakazać zakupów czy budować lęk przed pieniędzmi, ale aby uczeń mógł odzyskać sprawczość. Jeśli rozumie, że decyzja zakupowa bywa sterowana emocją, łatwiej mu zatrzymać się, porównać możliwości i podjąć bardziej świadomy wybór. W prowadzeniu zapisków nad własnymi wydatkami pomocna jest stworzona przez Fundację karta pracy ucznia.

POTRZEBY, ZACHCIANKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W pracy z młodszymi uczniami szczególnie ważne jest proste odróżnienie potrzeby od zachcianki. Scenariusz dla grupy 7-11 lat zaczynał od pytań: czym są pieniądze, do czego służą i czy można coś kupić bez pieniędzy. Dzieci poznawały pieniądze jako umowę i narzędzie wymiany, a następnie projektowały skarbonki, monety i banknoty.

Takie działania nie sprowadzają finansów do teorii. Uczą przez doświadczenie: coś można zaplanować, odłożyć, zaprojektować, nazwać i pokazać innym. Odpowiedzialność finansowa zaczyna się od prostego odkrycia, że wybór jednej rzeczy oznacza rezygnację z innej, a oszczędzanie wymaga celu, czasu i konsekwencji.

WRAŻLIWOŚĆ TO TAKŻE JĘZYK ROZMOWY O FINANSACH

Edukacja finansowa może wzmacniać albo zawstydzać. Może budować poczucie sprawczości albo utrwalać przekonanie, że finanse są tematem dla wybranych. Dlatego Wrażliwość Finansowa dotyczy także języka. W szkole trzeba mówić o pieniądzach tak, aby uczeń nie czuł się gorszy z powodu braku wiedzy, sytuacji rodzinnej czy wcześniejszych doświadczeń.

W.I.F.I. proponuje język pytań zamiast języka ocen. Zamiast „źle wydajesz", można zapytać: co było celem, jakie były inne możliwości, co zrobisz następnym razem. Taki sposób pracy uczy odpowiedzialności bez moralizowania i pozwala uczniom zrozumieć finanse jako narzędzie, a nie powód do negatywnych emocji, na przykład stresu lub wstydu.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

INTELIGENCJA FINANSOWA

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

CZYM JEST INTELIGENCJA FINANSOWA?

Inteligencja Finansowa to umiejętność planowania, oszczędzania, gospodarowania zasobami i rozumienia codziennych decyzji finansowych. W odróżnieniu od samej wiedzy o pojęciach, oznacza zdolność używania informacji w praktyce: w budżecie, zakupach, wyborach, celach i rozmowie o przyszłości.

W projekcie uczniowie spotykali się z budżetem, oszczędzaniem, procentem składanym, kosztami, zasobami i technologią. Te tematy tworzą podstawę Inteligencji Finansowej: nie chodzi o to, aby uczeń znał definicję budżetu, ale aby rozumiał, że budżet jest narzędziem decyzji. Pozwala zobaczyć, co mam, czego potrzebuję, co mogę odłożyć i z czego muszę zrezygnować.

BUDŻET JAKO PIERWSZE NARZĘDZIE SPRAWCZOŚCI

W ankietach uczniowskich zarządzanie budżetem i wydatkami było najczęściej wybieranym tematem przydatnym do dobrego zarządzania finansami - 61% wskazań. To bardzo ważny sygnał. Uczniowie nie wskazali wyłącznie tematów efektownych albo nowych technologicznie. Najczęściej wybrali narzędzie podstawowe, codzienne i praktyczne.

Budżet jest pierwszym miejscem, w którym uczeń może zobaczyć własną sprawczość. Nawet jeśli ma niewiele pieniędzy, może je nazwać, podzielić, porównać, zaplanować i obserwować konsekwencje. W tym sensie budżet nie jest tylko arkuszem ani tabelą. Jest mapą decyzji: pomaga przejść od impulsu do planu.

OSZCZĘDZANIE: OD SKARBONKI DO DECYZJI DŁUGOTERMINOWEJ

W młodszych klasach oszczędzanie może zaczynać się od skarbonki, plasteliny, etykiety z wymarzonym celem i rozmowy o tym, co można kupić teraz, a co wymaga cierpliwości. W starszych klasach ten sam temat może prowadzić do procentu składanego, lokat, kont oszczędnościowych i planowania przyszłych wydatków.

Nauczyciele bardzo często wskazywali oszczędzanie jako najważniejszy element edukacji finansowej - 97% wskazania w ankiecie certyfikacyjnej. W ich komentarzach pojawiały się zdania: „dzieci powinny poznać wartość pieniądza i nauczyć się oszczędzać", „Tak, ponieważ warto wykształcać dobry nawyk oszczędzania". To pokazuje, że oszczędzanie jest postrzegane nie jako wyrzeczenie, ale jako kompetencja życiowa.

ZASOBY TO NIE TYLKO PIENIĄDZE

W ankiecie uczniowie mogli wskazać także zarządzanie zasobami - prąd i woda. Ten temat zebrał mniej wskazań niż budżet czy inwestowanie, ale jest ważny dla szerszego rozumienia finansów.

Zasoby to nie tylko pieniądze. To także energia, czas, uwaga, przedmioty, materiały, przestrzeń i środowisko.

W.I.F.I. i podejście do edukacji finansowej przez pryzmat kompetencji STEM pozwala połączyć edukację finansową z odpowiedzialnością za zasoby. Uczeń, który rozumie koszt prądu, wody czy niepotrzebnych zakupów, uczy się patrzeć na decyzje szerzej.

Finansowa inteligencja oznacza więc nie tylko pytanie: ile to kosztuje, ale także: czy jest potrzebne, co zużywa, jakie ma skutki i czy mogę użyć zasobów mądrzej.

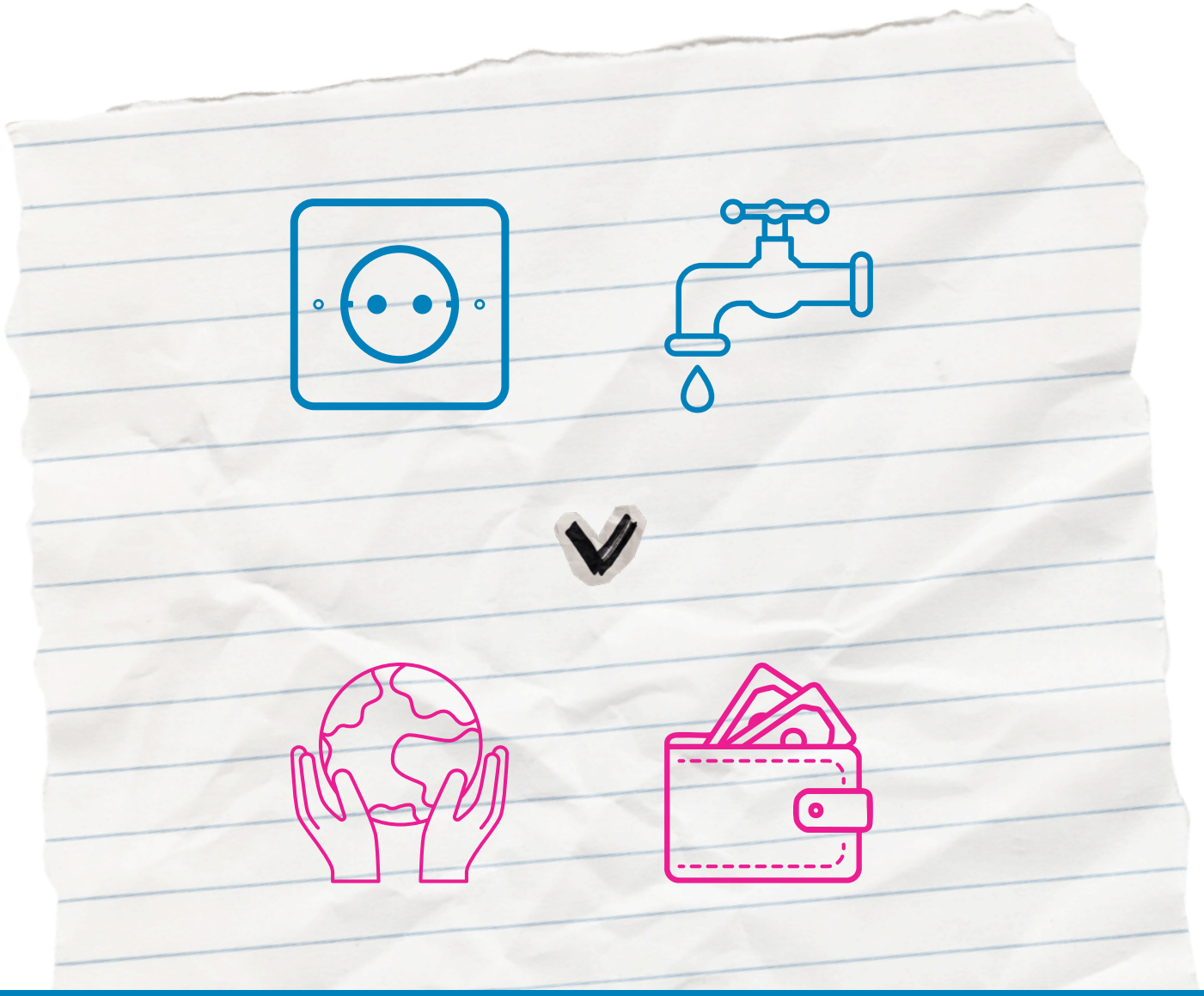

CYTATY NAUCZYCIELI O OSZCZĘDZANIU I WARTOŚCI PIENIĄDZA

Czy Twoim zdaniem edukacja finansowa w szkole jest potrzebna i dlaczego?

"Tak, edukacja finansowa jest bardzo ważna, ponieważ pozwala podejmować świadome decyzje, unikać zadłużenia i lepiej planować przyszłość. Wiedza ta jest kluczowa na każdym etapie życia i pomaga w zarządzaniu budżetem, oszczędzaniu i inwestowaniu, a także chroni przed pułapkami finansowymi i wykluczeniem."

„Tak, dzieci nie rozumieją wartości pieniędzy."

„Tak, dzieci powinny poznać wartość pieniądza i nauczyć się oszczędzać".

„Tak, dzieci od najmłodszych lat powinny uczyć się o wartości pieniądza, zaznajomić się z finansami, nawet w formie zabawy."

„Tak. Uczy dzieci oszczędności i racjonalnego wydawania pieniędzy".

„Edukację finansową należy zacząć od najmłodszych. Pieniądze nie biorą się z bankomatu."

"TAK, ponieważ: a) przygotowuje do dorosłego życia, b) uczy odpowiedzialności i samodzielnego podejmowania decyzji, c) zmniejsza ryzyko zadłużenia, d) pomaga zrozumieć otaczający nas świat, a przede wszystkim rozwija przedsiębiorczość."

"Uważam, że edukacja finansowa dzieci jest bardzo potrzebna ze względu na dynamiczny rozwój świata w różnych obszarach. Bardzo ważne jest, żeby dzieci potrafiły zarządzać pieniędzmi, co może też wpłynąć na wybór ich przyszłej drogi zawodowej."

"Edukacja finansowa jest bardzo potrzebna dzieciom i młodzieży w szkole, gdyż dorośli Polacy nie mają wiedzy w zakresie edukacji finansowej. Polacy w większości nie mają poduszki finansowej. Nie wiedzą czy inwestować, jak i w co inwestować. Zaciągają pochopnie tzw. chwilówki i zaciągają zbędne kredyty."

"Tak, to podstawowa wiedza każdemu człowiekowi. Ludzie trochę uciekają od tematów związanych z finansami (bo trudne i nudne) Oswojenie w szkole, już na wcześniejszych etapach edukacji, pomogłoby w bardziej pozytywnym podejściu społeczeństwa do zarządzani swoimi finansami."

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

INTELIGENCJA INWESTYCYJNA

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

INWESTOWANIE ZACZYNA SIĘ OD MYŚLENIA DŁUGOFALOWEGO

Inteligencja Inwestycyjna w edukacji szkolnej nie zaczyna się od wykresów giełdowych. Zaczyna się od myślenia długofalowego: od rozumienia czasu, ryzyka, niepewności, cierpliwości i alternatywnych scenariuszy. Uczeń, który potrafi zapytać „co będzie później?", stawia pierwszy krok w stronę odpowiedzialnego rozumienia inwestowania.

W projekcie temat inwestowania został osadzony w praktyce: przez procent składany, opowieść o podwajającym się groszu, budżet, oszczędzanie i rozmowę o instrumentach finansowych. Takie podejście pozwala uniknąć obietnic łatwego zysku. Uczy, że inwestowanie to nie magia, lecz decyzje podejmowane w warunkach niepewności.

PROCENT SKŁADANY JAKO OPOWIEŚĆ O CIERPLIWOŚCI

Pytanie „Wolisz 1 000 000 zł dziś, czy 1 grosz, który codziennie się podwaja przez 30 dni?" jest jednym z najmocniejszych motywów edukacyjnych w scenariuszach. Działa, bo łączy matematykę z intuicją i zaskoczeniem. Uczeń najpierw zgaduje, potem liczy, a na końcu widzi, że liczby potrafią zmienić pierwszą odpowiedź.

Procent składany pozwala rozmawiać o czasie w finansach. Pokazuje, że małe decyzje mogą mieć duże skutki, jeśli są powtarzane i jeśli działa mechanizm narastania. W edukacji W.I.F.I. nie chodzi tylko o obliczenie wyniku. Chodzi o doświadczenie, że cierpliwość, konsekwencja i zrozumienie mechanizmu mogą być ważniejsze niż natychmiastowa nagroda.

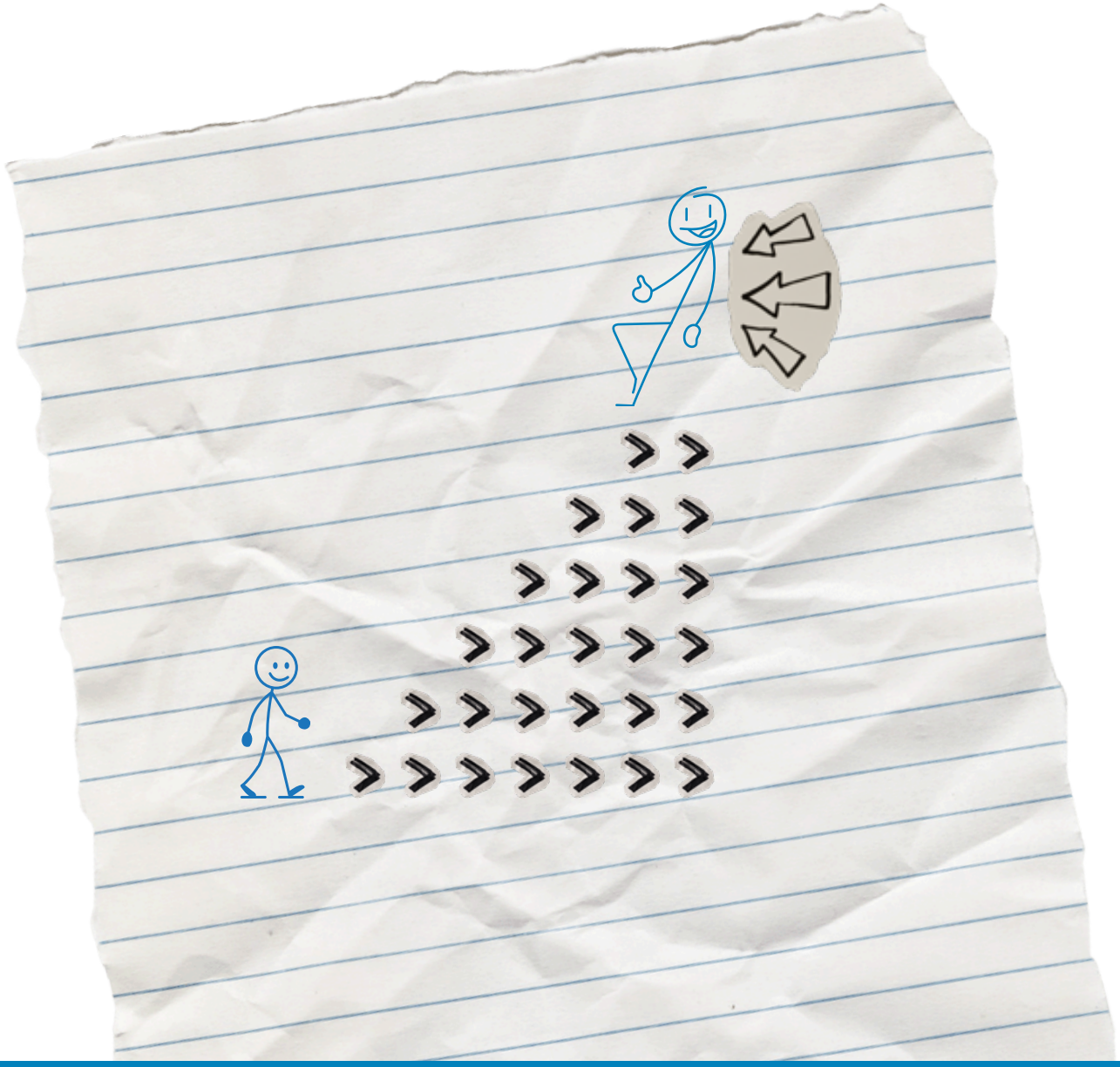

RYZYKO, DYWERSYFIKACJA, INFLACJA - TRUDNE SŁOWA, CODZIENNE SKUTKI

Nauczyciele w ankietach często wskazywali inwestowanie, inflację i dywersyfikację jako ważne elementy edukacji finansowej - 80% wskazań. Te pojęcia mogą wydawać się trudne, ale ich skutki są codzienne. Inflacja wpływa na ceny, oszczędności i plany. Dywersyfikacja pomaga rozumieć, dlaczego nie warto opierać wszystkiego na jednym rozwiązaniu. Ryzyko uczy, że nie każda obietnica jest gwarancją. W szkole te pojęcia trzeba tłumaczyć językiem doświadczenia.

Inflację można pokazać na przykładzie zakupów.
Ile kosztowała puszka coca-coli 10 lat temu vs dzis? Ile moze kosztować za 10 lat?

Dywersyfikację - na przykładzie kilku sposobów oszczędzania lub kilku źródeł dochodu.
Warto posiadać nie 1 a 3 skarbonki - na potrzeby, na przyszłość i dla innych (np. wybrany cel charytatywny).

Ryzyko - na przykładzie decyzji, w której możliwe są różne zakończenia.
Gdy uczeń boi się trudnej klasówki może iść na wagary - ale jakie będą inne niż ocena w dzienniku konsekwencje takiego rozwiązania?

Podobnie z zakupem "super okazji inwestycyjnej" jako dorosły - czy rozumiem wszystkie konsekwencje swojej decyzji?

Tak buduje się realną Inteligencję Inwestycyjną.

UCZNIOWIE PYTAJĄ O INWESTOWANIE - NAPRAWDĘ!

W odpowiedziach uczniów pojawiły się głosy, które pokazują autentyczne zainteresowanie bardziej zaawansowanymi tematami finansowymi. Nie zawsze były sformułowane poprawnie czy raportowo, ale właśnie dlatego są cenne. Uczniowie nie pytają wyłącznie o definicje. Chcą wiedzieć, co można z tą wiedzą zrobić.

„Zróbcie inwestowanie na giełdzie". „wiecej o finansach". „Nauka na temat tego, jak popracować nad oszczędnościami jako dorosły". Te cytaty pokazują potrzebę dalszej edukacji: uczniowie chcą konkretów, ale zadaniem szkoły jest przełożyć tę ciekawość na odpowiedzialny język ryzyka, pytań i krytycznego myślenia.

INTELIGENCJA INWESTYCYJNA BEZ OBIETNIC I PROSTYCH RECEPT

Edukacja inwestycyjna w szkole musi być szczególnie odpowiedzialna. Młodzi ludzie są narażeni na obietnice szybkiego zysku, uproszczone treści w mediach społecznościowych, modę na kryptowaluty i presję bycia „sprytnym" finansowo. Dlatego celem nie może być wskazanie, w co inwestować.

Celem jest nauczenie sposobu myślenia: jak sprawdzać źródła, jak rozumieć koszt i ryzyko, jak zadawać pytania, jak odróżniać informację od reklamy i jak przyjmować, że niepewność jest częścią decyzji. Inteligencja Inwestycyjna w W.I.F.I. zaczyna się od świadomości, że brak wiedzy też jest informacją - i że odpowiedzialna decyzja czasem oznacza rezygnację.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

STEM JAKO JĘZYK EDUKACJI FINANSOWEJ

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

DLACZEGO STEM W EDUKACJI FINANSOWEJ?

STEM w projekcie nie był dodatkiem do edukacji finansowej, lecz sposobem jej uporządkowania.

S jak Science (Nauka) pomagało rozumieć pieniądz, wartość i zachowania konsumentów. Podstawowym narzędziem wiedzy i danych o naszych finansach osobistych powinien być budżet, który regularnie prowadzimy i tak zaprojektowaliśmy ćwiczenia warsztatowe, by zwłaszcza w starszych klasach skłonić młodzież do refleksji, że nie jest za wcześnie by zaczęli taki budżet dla swoich dochodów i wydatków prowadzić.

T jak Technology (Technologia) pokazywało płatności, aplikacje, AI i cyfrowe formy pieniądza. Pokazywaliśmy podczas zajęć jak krytycznie podchodzić do pracy z AI, by np doskonalić sposoby na oszczędzanie lub zaprojektować prompt z AI aby przeanalizowało nasz budżet miesięczny i zoptymalizowało go.

E jak Engineering (Inżynieria) wprowadzało projektowanie rozwiązań, skarbonek, budżetów i innych własnych narzędzi. Nawet najmłodsi czuli się inżynierami swoich finansów.

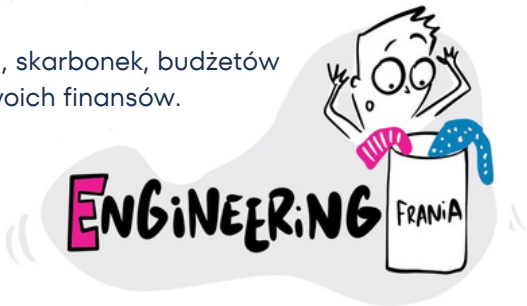

M jak Mathematics (Matematyka) pozwalała liczyć, porównywać i przewidywać skutki decyzji.

Dzięki temu finanse stają się tematem interdyscyplinarnym. Uczeń nie uczy się osobno matematyki, technologii i przedsiębiorczości. Widzi, że w realnym życiu te obszary działają razem. To jedna z największych wartości W.I.F.I.: pokazuje, że kompetencje finansowe są częścią szerszych kompetencji przyszłości.

JAK DOKŁADNIE ROZUMIEĆ STEM

Science: skąd się biorą pieniądze i wartość
W obszarze Science uczniowie rozmawiali o tym, czym są pieniądze, skąd się wzięły i jaką rolę pełnią w społeczeństwie. Młodsze dzieci poznawały pieniądz jako umowę i narzędzie wymiany.
Starsi uczniowie zastanawiali się nad wartością, potrzebami, zachciankami, psychologią zakupów i wpływem reklam.
To ważne, bo pieniądze często są traktowane jako coś oczywistego. Tymczasem pytanie „po co są pieniądze?" otwiera rozmowę o zaufaniu, wymianie, pracy, zasobach i relacjach społecznych. Science w W.I.F.I. nie oznacza wykładu akademickiego. Oznacza dociekliwość: sprawdzanie, jak coś działa i dlaczego ludzie przypisują rzeczom wartość.

Technology: płatności, aplikacje, AI i cyfrowy pieniądz
Technologia zmieniła sposób, w jaki dzieci widzą pieniądze. W scenariuszach pojawiały się karty płatnicze, pieniądz elektroniczny, Robuxy, V-dolce, kryptowaluty, aplikacje bankowe i narzędzia AI.
To nie są egzotyczne dodatki. Dla wielu uczniów cyfrowe środowisko jest pierwszym miejscem kontaktu z wartością i płatnością.
W projekcie uczymy, że technologia może pomagać, ale wymaga ostrożności. AI może wspierać planowanie, tworzenie pomysłów i naukę oszczędzania. Aplikacje mogą ułatwiać budżetowanie. Jednocześnie cyfrowe finanse wiążą się z ryzykiem: impulsem, oszustwami, brakiem kontroli, ukrytymi kosztami i zbyt łatwym kliknięciem. A przede wszystkim należy podchodzić do technologii z krytycznym myśleniem.

Engineering: projektowanie rozwiązań finansowych
Engineering w edukacji finansowej oznacza projektowanie. Uczniowie nie tylko słuchają o oszczędzaniu, ale wymyślają skarbonki, narzędzia, budżety, plakaty, monety, banknoty i sposoby działania. Starsi uczniowie pracują w grupach nad pomysłami związanymi z zarabianiem, oszczędzaniem, inwestowaniem i pieniądzem przyszłości.
Taki sposób pracy ma duże znaczenie. Projektowanie zmusza do przejścia od pojęcia do rozwiązania. Uczeń musi zadać sobie pytania: dla kogo jest mój pomysł, jak działa, co ma zmienić, jakie są ograniczenia. W tym sensie edukacja finansowa rozwija kreatywność, współpracę i myślenie przyczynowo-skutkowe.

Mathematics: liczby, które wpływają na decyzje
Matematyka w projekcie była narzędziem podejmowania decyzji. Uczniowie liczyli, porównywali, rozmawiali o groszu, który się podwaja, analizowali budżet i podstawowe mechanizmy oszczędzania. Dzięki temu liczby przestawały być zadaniem samym w sobie, a stawały się argumentem w wyborze.
To szczególnie ważne w edukacji finansowej, bo wiele błędów wynika nie z braku ambicji, ale z braku policzenia konsekwencji. Ile coś kosztuje w czasie? Co daje regularność? Jak zmienia się wartość? Czy mała kwota może mieć znaczenie? Mathematics w W.I.F.I. uczy, że liczby nie są oderwane od życia. Są sposobem zobaczenia przyszłych skutków dzisiejszej decyzji.

STEM NIE JEST DODATKIEM, TYLKO SPOSOBEM MYŚLENIA

Najważniejszy wniosek z połączenia STEM i finansów jest prosty: uczniowie nie tylko poznają temat, ale ćwiczą sposób myślenia. Pytają, analizują, projektują, liczą, współpracują i prezentują.

W scenariuszach ważna była praca w grupach, prezentacja publiczna, dyskusja i podsumowanie wniosków.

To właśnie sprawia, że W.I.F.I. ma potencjał szkolny. Nie wymaga tworzenia zupełnie odrębnego świata. Może być rozwijane na matematyce, informatyce, godzinie wychowawczej, doradztwie zawodowym, biznesie i zarządzaniu, edukacji wczesnoszkolnej czy projektach uczniowskich.
STEM staje się mostem między przedmiotami a życiem.
Jest to o tyle ważne, że w szkołach podstawowych nie ma odrębnego przedmiotu adresujacego edukację finansową.

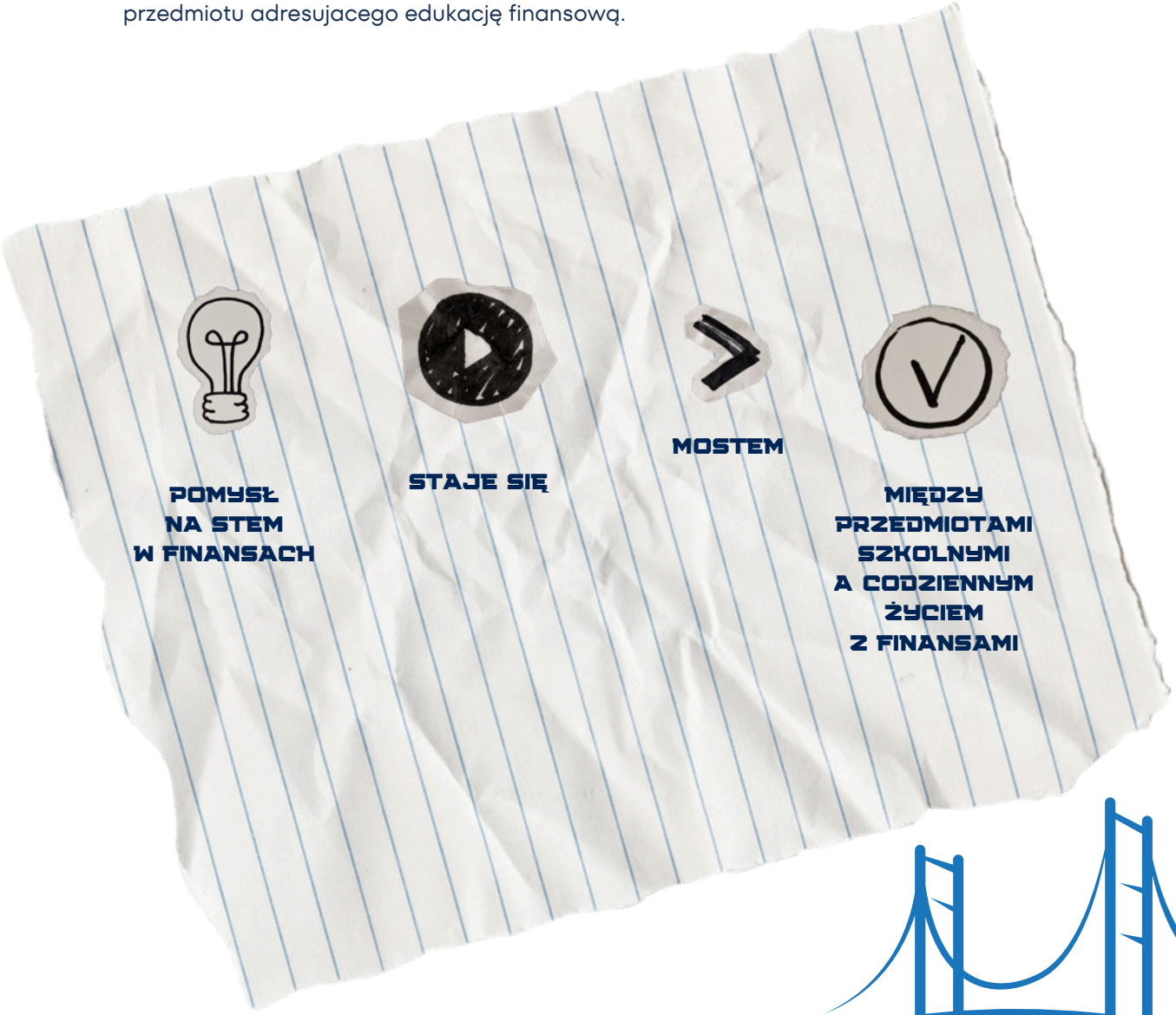

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

CO POKAZAŁY ANKIETY UCZNIÓW?

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

JAK UCZNIOWIE OCENILI WARSZTATY?

Ankiety uczniowskie objęły 355 odpowiedzi, co daje solidną podstawę do oceny odbioru warsztatów przez uczestników. Uczniowie oceniali zajęcia w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało ocenę najniższą, a 5 ocenę najwyższą.

Ogólna ocena warsztatów wyniosła średnio 4,06, przy medianie 4, co pokazuje, że zajęcia zostały odebrane bardzo dobrze przez większość uczestników. Szczególnie wysoko ocenieni zostali prowadzący - średnia ocena 4,41 oraz mediana 5 wskazują, że trenerzy byli jednym z najmocniejszych elementów projektu. Uczniowie docenili sposób prowadzenia zajęć, kontakt z grupą oraz umiejętność przekazywania treści w przystępny i angażujący sposób.

Pozytywnie oceniono również zastosowane metody pracy, takie jak praca w grupach i prezentacja publiczna. Uzyskały one średnią 3,95 oraz medianę 4, co potwierdza, że aktywne, warsztatowe formy nauki dobrze sprawdziły się w pracy z uczniami i pozwoliły im nie tylko zdobywać wiedzę, ale także ćwiczyć współpracę, komunikację i wystąpienia przed grupą.

Wiedza o STEM po warsztatach została oceniona średnio na 3,64, przy medianie 4. Wynik ten można interpretować pozytywnie, szczególnie biorąc pod uwagę, że tematyka STEM, finansów i krytycznego myślenia bywa dla uczniów wymagająca i często wykracza poza standardowe doświadczenia szkolne. Oznacza to, że jednorazowe warsztaty realnie wzmacniały rozumienie tych zagadnień, a jednocześnie pokazały potencjał do dalszego rozwijania programu w formule cyklicznej.

Znaczenie krytycznego myślenia oraz wiedzy o STEM i finansach w dorosłym życiu uczniowie ocenili średnio na 3,94, co potwierdza, że uczestnicy dostrzegli praktyczny sens poruszanych tematów. Również chęć otrzymania większej liczby materiałów lub udziału w kolejnych zajęciach o finansach, oceniona średnio na 3,79, pokazuje, że projekt nie tylko odpowiadał na istniejące potrzeby edukacyjne, ale także wzbudzał zainteresowanie dalszym pogłębianiem wiedzy.

Zebrane dane wskazują na wysoki i bardzo obiecujący odbiór warsztatów. Najmocniejszym elementem projektu okazali się prowadzący oraz praktyczna, angażująca forma pracy. Wyniki pokazują także, że tematyka STEM, finansów i krytycznego myślenia jest dla uczniów ważna i potrzebna, a najlepsze efekty może przynieść jej dalsze rozwijanie w cyklu zajęć, pozwalającym stopniowo utrwalać wiedzę, wzmacniać kompetencje i budować większą pewność uczniów w obszarze finansów oraz technologii.

NAJBARDZIEJ PRZYDATNE TEMATY WEDŁUG UCZNIÓW

W pytaniu o najbardziej przydatne tematy uczniowie bardzo wyraźnie wskazali, że największą wartość miały dla nich **zagadnienia praktyczne, bezpośrednio związane z codziennym życiem i podejmowaniem decyzji finansowych**. Najczęściej wybieranym tematem było zarządzanie budżetem i wydatkami, które uzyskało aż 61% wskazań. To bardzo ważny wynik, ponieważ pokazuje, że uczniowie dostrzegają potrzebę uczenia się finansów osobistych w sposób konkretny, użyteczny i możliwy do zastosowania w praktyce.

Drugie miejsce zajął **procent składany i podstawy inwestowania**, wskazane przez 50% uczniów. Tak wysoka liczba odpowiedzi potwierdza, że młodzież jest zainteresowana nie tylko bieżącym zarządzaniem pieniędzmi, ale również długoterminowym myśleniem o oszczędzaniu, inwestowaniu i budowaniu bezpieczeństwa finansowego. To szczególnie cenne z perspektywy projektu, którego celem było łączenie edukacji finansowej z kompetencjami przyszłości.

Kolejne wskazania również dobrze pokazują aktualność i trafność dobranej tematyki. **Użycie AI do nauki oszczędzania** wybrało 28% uczniów, temat „**Co to jest STEM?**" - 26% uczniów, a **zarządzanie zasobami**, takimi jak prąd i woda - 20% uczniów. Oznacza to, że uczestnicy pozytywnie reagowali zarówno na klasyczne zagadnienia finansowe, jak i na ich połączenie z technologią, krytycznym myśleniem oraz odpowiedzialnym korzystaniem z zasobów.

Układ odpowiedzi stanowi mocne potwierdzenie zasadności projektu. Uczniowie oczekują edukacji praktycznej, konkretnej i osadzonej w realiach ich codzienności. Interesuje ich budżet, oszczędzanie, inwestowanie, technologia oraz to, jak wiedza szkolna może przekładać się na dorosłe życie. Jednocześnie wyniki pokazują, że potrzebują języka, który pozwala rozumieć te tematy w sposób przystępny, ale bez nadmiernych uproszczeń i bez nierealistycznych obietnic.

Dane z ankiet są więc silnym argumentem za dalszym rozwojem programu W.I.F.I. w szkołach. Pokazują, że projekt odpowiada na realne zainteresowania uczniów, trafia w ich potrzeby edukacyjne i może stanowić dobrą podstawę do budowania cyklicznych działań z zakresu edukacji finansowej, STEM, technologii i odpowiedzialnego zarządzania zasobami.

CO UCZNIOWIE MÓWILI WŁASNYMI SŁOWAMI?

Czego uczniowie potrzebują więcej?

Z odpowiedzi uczniów wyłania się kilka potrzeb: więcej czasu, więcej gier, więcej interaktywności, więcej inwestowania, więcej praktycznych przykładów i powtarzalność zajęć. Szczególnie ważny jest komentarz: „żeby takie warsztaty były efektywne musiałyby być robione cyklem, a nie pojedynczo bo kończy się na tym że każdy taki warsztat mówi o tym samym".

Ten głos dobrze pokazuje kierunek rozwoju programu. Jednorazowy warsztat może zainteresować, otworzyć temat i dać pierwsze doświadczenie. Trwała zmiana wymaga cyklu: powrotu do pojęć, ćwiczenia narzędzi, projektów uczniowskich, działań nauczycieli i szkolnej społeczności. Właśnie dlatego certyfikacja W.I.F.I. jest naturalnym rozwinięciem warsztatów.

Wybrane cytaty uczniów: co zapamiętali i jak reagowali:

„Dziękuję za interesującą lekcje".

„Warsztaty są bardzo przydatne".

„Dziękuję za świetnie spędzony czas."

„Super zabawa". „Bardzo ciekawe zajęcia".

„Dużo nowych rzeczy się nauczyłem".

„Bardzo fajne warsztaty mega edukujące".

„Za mało czasu na projekty".

"Bardzo fajne warsztaty mega edukujące"

"Mega fanie bylo bardzo mi sie podbalo wowoowow"

"Zapraszamy częściej do nas"

"Bardzo mily prowadzacy"

"super pani prowadzaca"

"Takie warsztaty to super pomysł i napewno każdemu się przydadzą"

"Bardzo fajne warsztaty pan bardzo dobrze tłumaczy"

"Bardzo przyjemne zajęcia :)"

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

CO POKAZAŁY ANKIETY NAUCZYCIELI?

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

NAUCZYCIELE: EDUKACJA FINANSOWA JEST POTRZEBNA

W ankietach nauczycielskich odpowiedzi na pytanie o potrzebę edukacji finansowej były jednoznaczne i bardzo wzmacniające dla projektu. Nauczyciele wyraźnie wskazywali, że edukacja finansowa jest dziś potrzebna, praktyczna i ważna z perspektywy dorosłego życia uczniów. Łączyli ją z samodzielnością, odpowiedzialnością, bezpieczeństwem oraz umiejętnością podejmowania codziennych decyzji.

W wielu wypowiedziach pojawiał się również wątek przedsiębiorczości, czyli przygotowania młodych ludzi nie tylko do zarządzania własnymi pieniędzmi, ale także do aktywnego i świadomego funkcjonowania w życiu społecznym oraz zawodowym.

Szczególnie istotne jest to, że nauczyciele nie traktowali edukacji finansowej jako dodatku do programu szkolnego, ale jako **realną odpowiedź na potrzeby uczniów**. W ich wypowiedziach widać przekonanie, że wiedza o pieniądzach, oszczędzaniu, wydatkach, kredytach i odpowiedzialnych wyborach powinna pojawiać się w szkole wcześniej, częściej i w bardziej praktycznej formule.

Cytaty nauczycieli pokazują różne poziomy argumentacji - od prostych, bardzo konkretnych obserwacji, takich jak „**tak, dzieci nie rozumieją wartości pieniędzy**", po rozbudowane refleksje dotyczące dorosłych Polaków, braku poduszki finansowej, pochopnego korzystania z chwilówek czy zaciągania zbędnych kredytów. To ważny sygnał, że **nauczyciele widzą konsekwencje braku edukacji finansowej nie tylko na poziomie szkolnym, ale także jako szerszy problem społeczny**.

Z perspektywy projektu jest to bardzo mocne potwierdzenie założeń edukacyjnych Fundacji. Głos nauczycieli pokazuje, że działania W.I.F.I. odpowiadają na rzeczywistą lukę edukacyjną i dobrze wpisują się w potrzeby szkoły. Edukacja finansowa została przez nich oceniona jako temat praktyczny, potrzebny i bezpośrednio związany z przygotowaniem uczniów do dorosłości. To jeden z najważniejszych argumentów za dalszym rozwijaniem programu w szkołach - nie jako jednorazowego działania, ale jako elementu systematycznego budowania kompetencji finansowych, odpowiedzialności i samodzielności młodych ludzi.

NAJWAŻNIEJSZE TEMATY WEDŁUG NAUCZYCIELI

W pytaniu wielokrotnego wyboru "Jakie elementy edukacji finansowej są wg Ciebie najważniejsze?" nauczyciele najczęściej wskazywali tematy, które ich zdaniem powinny być rozwijane w ramach edukacji finansowej.

Najwięcej odpowiedzi uzyskało zagadnienie „**Jak oszczędzać pieniądze**" - 97% wskazań. Bardzo wysoko znalazło się również **cyberbezpieczeństwo** w finansach 90% wskazań. Kolejne miejsce zajęły **inwestowanie, inflacja i dywersyfikacja** - 80% wskazań, a następnie **technologia i AI w finansach** - 57% wskazań oraz zarabianie, czyli **porównanie pracy na etacie i prowadzenia własnej firmy** - 54% wskazań.

Ten rozkład odpowiedzi dobrze pokazuje, że nauczyciele postrzegają edukację finansową jako obszar znacznie szerszy niż samo odkładanie pieniędzy. Ich wybory obejmują zarówno podstawowe kompetencje codzienne, takie jak oszczędzanie, jak i tematy coraz bardziej aktualne: bezpieczeństwo w świecie cyfrowych płatności, ryzyko oszustw finansowych, wpływ inflacji na wartość pieniądza, podstawy inwestowania oraz rolę nowych technologii i sztucznej inteligencji.

Z perspektywy projektu jest to bardzo ważny sygnał. Nauczyciele wskazali dokładnie te obszary, które wymagają dziś nowoczesnego, praktycznego i odpowiedzialnego podejścia w szkole. Nie chodzi już wyłącznie o przekazanie uczniom prostych zasad gospodarowania pieniędzmi, ale o przygotowanie ich do świata, w którym decyzje finansowe coraz częściej łączą się z technologią, ryzykiem informacyjnym, zmiennością gospodarczą i wyborem ścieżki zawodowej.

Wyniki te dobrze korespondują z konstrukcją certyfikacji W.I.F.I., który łączy wiedzę finansową z rozumieniem ryzyka, wrażliwością społeczną, technologią i myśleniem o przyszłości. Odpowiedzi nauczycieli potwierdzają, że taki sposób projektowania edukacji finansowej jest adekwatny do realnych wyzwań szkoły i może wspierać uczniów w budowaniu kompetencji potrzebnych nie tylko „na lekcji", ale przede wszystkim w dorosłym życiu.

ROLA SZKOŁY

Rola szkoły w edukacji finansowej uczniów

W odpowiedziach nauczycieli bardzo wyraźnie widać przekonanie, że szkoła powinna pełnić aktywną i wielowymiarową rolę w edukacji finansowej uczniów. Nie ogranicza się ona wyłącznie do przekazywania informacji, ale obejmuje także wspieranie nauczycieli, rozwijanie umiejętności, kształtowanie postaw, inspirowanie oraz tworzenie uczniom dostępu do wiarygodnych źródeł wiedzy.

Nauczyciele opisywali tę rolę jako edukacyjną, informacyjną, praktyczną, wspierającą i rozwijającą. W ich wypowiedziach pojawiały się sformułowania, że „**szkoła powinna uświadamiać i inspirować**", „**przygotować dzieci poprzez warsztaty, projekty**", „**otwierać okno na świat**" oraz działać w sposób „systemowy, praktyczny i długofalowy". To pokazuje, że edukacja finansowa jest przez nich rozumiana jako proces, a nie jednorazowe przekazanie definicji.

Szczególnie wartościowe są wypowiedzi podkreślające, że **dla części uczniów szkoła może być pierwszym miejscem kontaktu z rzetelną wiedzą o finansach**. Jeden z nauczycieli zauważył, że „szkoła to czasem pierwsze miejsce, gdzie uczniowie mogą dowiedzieć się, czym jest inflacja, jak dywersyfikować środki finansowe itd.". Inna odpowiedź wskazywała, że uczniowie „często nie mają innych wiarygodnych źródeł", a **grupa klasowa jest dobrą przestrzenią do warsztatów i uczenia się od siebie nawzajem**.

W ankietach mocno wybrzmiewa także praktyczny wymiar edukacji finansowej. Nauczyciele pisali o potrzebie uczenia zarządzania pieniędzmi, oszczędzania, inwestowania, mądrego wydawania, podstaw przedsiębiorczości, sposobów zarabiania oraz bezpiecznego korzystania z narzędzi finansowych. Pojawił się również w**ażny wątek cyberbezpieczeństwa i ochrony uczniów przed ryzykownymi zachowaniami oraz cyberprzestępczością**.

Z perspektywy projektu W.I.F.I. te odpowiedzi są bardzo istotne, ponieważ potwierdzają, że **szkoły potrzebują nie tylko tematu, ale także gotowego sposobu jego prowadzenia**. Program odpowiada na tę potrzebę, dostarczając strukturę zajęć, język pracy z uczniami, materiały oraz formułę warsztatową, która może wspierać zarówno nauczycieli, jak i samych uczniów. Wypowiedzi nauczycieli pokazują, że edukacja finansowa powinna być obecna w szkole jako element przygotowania do świadomego funkcjonowania w życiu prywatnym i zawodowym.

WYBRANE CYTATY

Jaka może i powinna być rola szkoły w edukacji finansowej uczniów?

"a) nauka praktycznych umiejętności finansowych, b) kształtowanie nawyków ekonomicznych w codziennym życiu, c) wprowadza uczniów w świat gospodarki, d) przygotowanie do dorosłych obowiązków, e) rozwijanie przedsiębiorczości, f) współpraca z rodzicami i otoczeniem."

"Uważam, że edukacja finansowa uczniów w szkole powinna obejmować podstawy definicji dot. finansów, zapewnić dzieciom narzędzia i zrozumienie jak posługiwać się pieniędzmi oraz jak zachować przy tym bezpieczeństwo. Powinna objąć zachowania niebezpieczne, aby uchronić dzieci przed cyberprzestępczością."

"szkoła powinna poprzez przekazanie wiedzy dać uczniom wędkę, a co z nią zrobią to już ich wybór"

"Rola szkoły powinna polegać na praktycznym wdrażaniu młodych ludzi do świata finansów, od gospodarowania własnym budżetem po inwestowanie i prowadzenie biznesu."

"Szkoła obecnie nie pełni żadnej roli w edukacji finansowej uczniów. A powinien być to priorytet."

"Szkoła powinna przekazywać uczniom narzędzia czy wiedzę jak inwestować i zarządzać swoimi pieniędzmi. Wiedzę w jaki sposób mogą zarabiać. Rozwijać kreatywność i samodzielne myślenie."

ROLA NAUCZYCIELA W EDUKACJI FINANSOWEJ UCZNIÓW

W odpowiedziach ankietowych szczególnie często pojawiały się określenia takie jak „mentor", „przewodnik po świecie finansów", „tutor", „animator" czy „partner w realizacji projektów".

Te odpowiedzi dobrze pokazują, że nauczyciele widzą swoją rolę szerzej niż w tradycyjnym modelu lekcji. Chodzi o towarzyszenie uczniom w rozumieniu zjawisk finansowych, odnoszenie teorii do codziennych sytuacji - zakupów, kieszonkowego, oszczędzania, zarabiania czy inwestowania - oraz wzmacnianie samodzielnego i krytycznego myślenia.

Ważnym elementem wypowiedzi nauczycieli była także praktyczność. Pojawiały się wskazania, że edukacja finansowa powinna być prowadzona przez przykłady z życia, działania projektowe, korelację międzyprzedmiotową, zajęcia z wychowawcą oraz warsztaty. Nauczyciel ma więc nie tylko wyjaśniać pojęcia, ale pomagać uczniom oswajać finanse poprzez rozmowę, ćwiczenia, pytania i odniesienia do realnych decyzji.

Z punktu widzenia certyfikatu W.I.F.I. to bardzo korzystna diagnoza. Projekt nie zakładał, że każdy nauczyciel musi być ekspertem od wszystkich instrumentów finansowych, inwestowania czy rynku kapitałowego. Dużo ważniejsza jest gotowość do prowadzenia uczniów przez temat, korzystania z przygotowanych materiałów, zadawania dobrych pytań i pokazywania, że finanse są częścią codziennego życia, a nie odległą, specjalistyczną dziedziną.

Odpowiedzi nauczycieli potwierdzają, że W.I.F.I. może realnie wspierać ich w tej roli. Dostarcza narzędzi, porządkuje tematykę i daje bezpieczną ramę do rozmowy o pieniądzach, decyzjach, ryzyku, technologii i przyszłości. Nauczyciel w tym modelu staje się osobą, która nie musi mieć gotowej odpowiedzi na każde pytanie, ale potrafi pomóc uczniowi zrozumieć, jak myśleć o finansach rozsądnie, odpowiedzialnie i z większą świadomością.

CYTATY

Jaka może i powinna być rola nauczyciela w edukacji finansowej uczniów?

"Nauczyciel powinien podejmować działania z edukacji finansowej w ramach korelacji miedzyprzedmiotowej"

"Nauczyciel powinien być takim wsparciem i towarzyszem w tej edukacji, pomóc zrozumieć, nauczyć podstaw finansów."

"przekazywanie wiarygodnych informacji"

"Nauczyciel może być przewodnikiem, może pokazywać nowe rozwiązania, zaciekawiać tematem, podsuwać materiały."

"Nauczyciel powinien się szkolić w tej dziedzinie. Rola nauczyciela powinna ograniczyć się do nauki o finansach bazując na kompetencji i na bieżąco aktualizowanej wiedzy nauczyciela."

"Może być przewodnikiem po świecie finansów odnosić teorię do codziennych sytuacji zakupy, kieszonkowe itd"

"Przekazanie wiedzy z pasją , podpieranie się przykładami z życia, dawanie wzorców do naśladowania. (mentor)"

"Poszerzać horyzonty, zachęcać do aktywności, poszukiwania odpowiedzi, angażować w praktyczne działania pozwalające na kształtowanie i rozwijanie wiedzy teoretycznej w praktyce, uwrażliwiać na zagadnienia związane z efektywnym zarządzaniem finansami osobistymi, zarabianiem, oszczędzaniem, inwestowaniem etc."

"Pomoc w poznaniu i praktycznym stosowaniu zdobytej wiedzy w praktyce, oswajanie zgadnień przez praktyczne działanie, wsparcie uczniów w kreatywnym mysleniu, realizacji projektów z zakresu przedmiotu"

"Nauczyciel może być pierwszym ekspertem w tej dziecinnie dla swoich uczniów."

"Nauczyciel powinien być przykładem człowieka świadomego, także w sferze zarządzania pieniędzmi"

"Dobrze byłoby, żeby nauczyciel był dla nich autorytetem. Często uczniowie pytają czy sama inwestuję itd."

BARIERY W SZKOLE

Zapytaliśmy także nauczycieli o bariery, na które napotykają uczniowie w szkole w edukacji finansowej. Nauczyciele wskazali konkretne bariery: brak czasu, zbyt małą liczbę godzin, brak narzędzi, brak przygotowania nauczycieli, przeładowaną podstawę programową, brak odpowiedniego przedmiotu, brak specjalistycznej wiedzy, trudności organizacyjne, niechęć uczniów i nierówny poziom dojrzałości młodych ludzi.

Te odpowiedzi są ważne, bo pokazują, że sama potrzeba edukacji finansowej nie wystarczy. Szkoła potrzebuje wsparcia: gotowych scenariuszy, pomocy dydaktycznych, szkoleń, prostych formatów działań i elastycznych sposobów wdrażania. Certyfikacja W.I.F.I. może działać właśnie jako rama, która nie dokłada szkole chaosu, tylko porządkuje możliwe kroki.

Wybrane cytaty:

Jakie przeszkody lub trudności mogą pojawić się w szkole w edukacji finansowej uczniów?

"Brak odpowiednich osób do prowadzenia takich warsztatów, jak też brak czasu ze względu na przeładowaną podstawę programową i małą ilość matematyki."

"niechęć - uczniom wydaje się czasem, że skoro nie zarabiają to nie muszą myśleć o finansach."

"Zbyt dużo tematów z innych dziedzin edukacji i wychowania, które należy przeprowadzić. Brak czasu w ramach lekcji."

"Brak odpowiedniego przedmiotu, w ramach którego można by prowadzić edukację finansową oraz brak kompetencji nauczycieli w tym zakresie."

"Brak zainteresowania przedmiotem, wszystkie inne są ważne, bo klasówka, bo matura, więc jest to naprawdę ciężka praca, aby zaciekawić uczniów, ale się opłaca, bo widać efekty."

"Trudności organizacyjne, techniczne, typu brak dedykowanej sali przedmiotowej, brak środków na pomoce dydaktyczne, siatka godzin, brak zrozumienia czy umniejszenia wagi przedmiotu w szkole"

"Kto ma to prowadzić i kiedy."

"Brak pieniędzy np. na zakup odpowiednich materiałów aby przeprowadzić zajęcia, na nagrody za konkursy czy wycieczki związane z tym tematem."

CO NAUCZYCIELE CHCĄ ROBIĆ DALEJ?

Deklaracje nauczycieli po szkoleniu pokazują, że udział w projekcie nie był dla nich zamkniętym, jednorazowym doświadczeniem, ale impulsem do dalszej pracy z uczniami. Najczęściej wskazywali chęć udziału w kolejnych szkoleniach i rozwijania własnej wiedzy - 69% wskazań. To ważny sygnał, ponieważ pokazuje gotowość nauczycieli do wzmacniania swoich kompetencji w obszarze edukacji finansowej i dalszego korzystania ze wsparcia merytorycznego.

Bardzo istotna była także deklaracja przeprowadzenia w swoich klasach minimum dwóch lekcji zgodnie ze scenariuszem - 63% wskazań. Ten wynik bezpośrednio potwierdza praktyczny potencjał szkolenia: nauczyciele nie tylko zapoznali się z materiałami, ale planują wykorzystać je w codziennej pracy dydaktycznej. Dzięki temu efekty projektu mogą wykraczać poza sam moment szkolenia i docierać do kolejnych grup uczniów.

W odpowiedziach pojawiały się również inne formy kontynuacji: udział w kolejnych projektach, założenie klubu finansowego, organizacja konkursu, dzielenie się wiedzą z innymi nauczycielami oraz wprowadzanie większej liczby praktycznych ćwiczeń na lekcjach. To pokazuje, że projekt uruchomił różne ścieżki dalszego działania — od pracy w klasie, przez aktywność szkolną, po wymianę doświadczeń w gronie pedagogicznym.

Ten fragment ewaluacji należy do najmocniejszych dowodów trwałości projektu. Szkolenie nie zatrzymało się na poziomie przekazania treści, ale stworzyło warunki do ich dalszego wykorzystania. Nauczyciele deklarują gotowość do działania, a jednocześnie jasno pokazują, czego potrzebują: materiałów, inspiracji, scenariuszy, przykładów i dalszego wsparcia.

W tym sensie W.I.F.I. wzmacnia szkołę od środka. Przenosi rezultaty projektu z poziomu zewnętrznych warsztatów do codziennej praktyki edukacyjnej, dając nauczycielom narzędzia do samodzielnego prowadzenia zajęć i rozwijania edukacji finansowej w sposób bardziej systematyczny. To szczególnie ważne, ponieważ trwała zmiana w szkole zaczyna się wtedy, gdy nauczyciel po szkoleniu wie, co może zrobić następnego dnia z uczniami.

PROJEKTY UCZNIOWSKIE JAKO TRWAŁOŚĆ EDUKACJI

W ankietach nauczyciele wskazywali możliwe działania szkolne: Szkolny Konkurs o tematyce Edukacji Finansowej, Szkolną Gazetkę Finansową, projekt uczniowski skierowany do innych uczniów lub rodziców, serię postów w social media szkoły, Szkolny Klub Finansowy i inne inicjatywy. To są proste formaty, ale mają duży potencjał.

Projekt uczniowski jest szczególnie ważny, bo zamienia ucznia z odbiorcy w twórcę. Uczeń nie tylko słucha o finansach, lecz przygotowuje komunikat, wyjaśnia temat rówieśnikom, projektuje działanie, tworzy materiały i bierze odpowiedzialność za przekaz. W.I.F.I. rozwija się wtedy w społeczności, a nie tylko podczas lekcji.

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

CO DALEJ?

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

25 PLACÓWEK JAKO POCZĄTEK SIECI

W projekcie ujęto 25 placówek certyfikowanych i 35 nauczycieli certyfikowanych.

To początek sieci szkół, które mogą dzielić się doświadczeniami, materiałami, pomysłami na projekty i sposobami wprowadzania edukacji finansowej w różnych grupach wiekowych.

Sieć W.I.F.I. może rozwijać się przez kolejne szkolenia, recertyfikację, działania uczniowskie, publikacje dobrych praktyk i współpracę między szkołami. Najważniejsze jest to, aby certyfikat nie kończył rozmowy, lecz otwierał kolejny etap: jak uczyć finansów systematycznie, przystępnie i odpowiedzialnie.

Szkoła z W.I.F.I. i Nauczyciel z W.I.F.I. pomagają dzieciom i młodzieży budować Wrażliwość oraz Inteligencję Finansową i Inwestycyjną nie po to, aby szybciej wejść w świat pieniędzy, ale po to, aby wejść w niego świadomie, odpowiedzialnie i z poczuciem sprawczości.

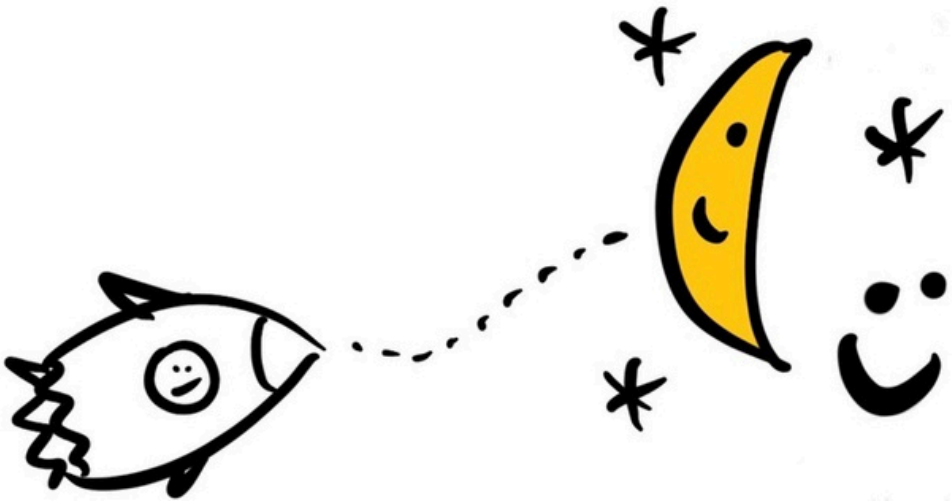

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

PODZIĘKOWANIA

TRAMPKINAGIELDZIE.PL

DZIĘKUJEMY!

Dziękujemy w tym miejscu wszystkim Nauczycielom, którzy wyruszyli z nami w drogę ku lepszej edukacji finansowej swoich uczniów podczas tegorocznej edycji projektu "Trampki na giełdzie - Bez Państwa zaangażowania, pasji oraz szczerej motywacji by rozwijać młode pokolenie, ten projekt nie mógłby być zrealizowany.
Z serca - DZIĘKUJEMY!!!

Dziękujemy Dyrekcjom Szkół biorących udział w projekcie, za otwarcie na nasze działania i skuteczne znajdowanie przestrzeni tej fizycznej i tej w siatce godzin, aby warstaty dla uczniów były możliwe!

Dziękujemy wszystkim UCZNIOM, biorącym udział w warsztatach. Jesteście mądrzy, otwarci na wiedzę i rozumiecie, jak bardzo edukacja finansowa będzie Wam przydatna w Waszej przyszłości. Życzymy Wam realizacji waszych celów finansowych postawionych sobie podczas zajęć - a sobie - jeszcze wielu ciekawych spotkań edukacyjnych z Waszym udziałem;)))

Team Trampki na giełdzie w składzie:
Iza Kozakiewicz-Frańczak
Ela Jurkowska-Karpińska
Paweł Rygielski
Paweł Kmieć
Agata Battek
Adam Wojdyło
Katarzyna Kacprzak
Agnieszka Jaworska-Martycz
Anita Starowicz
Emilia Banek
Hania Juśkiewicz

Team Mentorów biorących udział w Konferencji wieńczącej program:
Anna Grygiel-Tomaszewska, SGH, KPMG
Katarzyna Burek, Noble Securities SA
Magda Walkiewicz, inwestorka
Tomasz Kania, PEKAO SA
Karolina Sasin-Kowalska
Andrzej Podgórski, PEKAO SA
Justyna Jarząbek, radca prawny
Katarzyna Tutaj, PEKAO SA
Klaudia Sibielak, Finax
Bogusz Kasowski, Prywatnyinvestor.com
Katarzyna Jablonska, ING Hubs
Beata Janicka, PEKAO SA

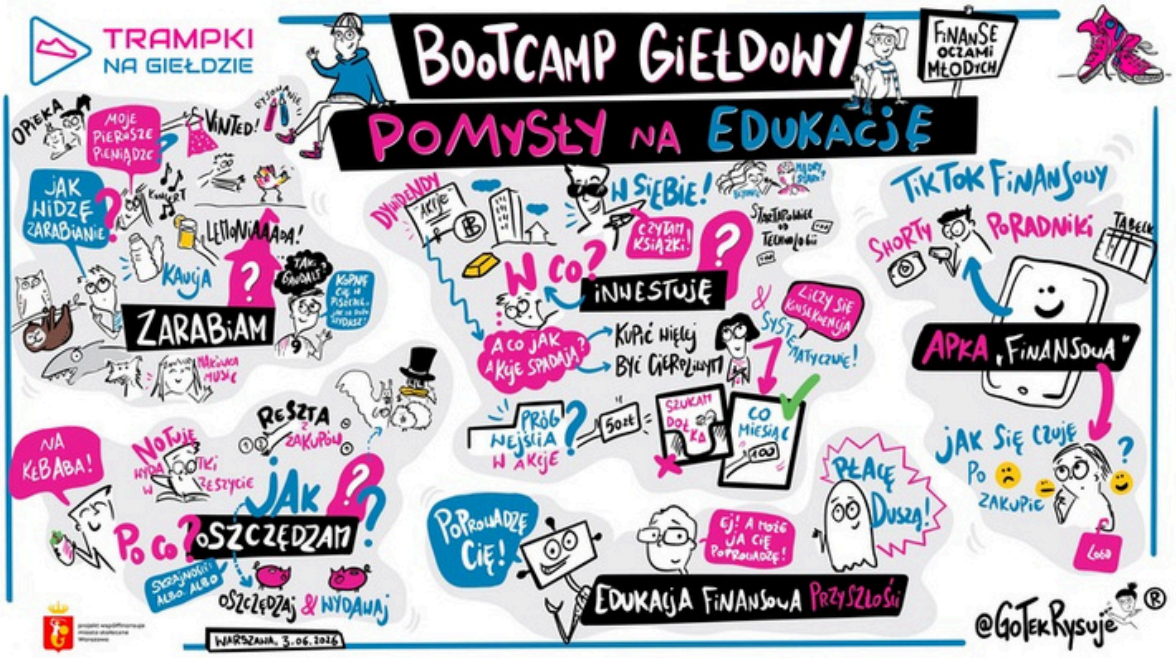
TRAMPKI NA GIEŁDZIE
BOOTCAMP GIEŁDOWY
FINANSE OCZAMI MŁODYCH
POMYSŁY NA EDUKACJĘ
OPIEKA
MOJE PIERWSZE PIENIĄDZE
VINTED!
JAK WIDZĘ ZARABIANIE?
LEMONIAAADA!
KAUCJA
ZARABIAM
DYWIDENDY
AKCJE
W SIEBIE!
CZYTAM KSIĄŻKI!
W CO? INWESTUJĘ
A CO JAK AKCJE SPADAJĄ?
KUPIĆ WIĘCEJ BYĆ CIERPLIWYM
& SYSTEMATYCZNIE!
LICZY SIĘ KONSEKWENCJA
PRÓG WEJŚCIA W AKCJE?
50zł
SZUKAM DOŁKA
CO MIESIĄC
TIKTOK FINANSOWY
SHORTY
PORADNIKI
TABELKI
APKA „FINANSOWA"
JAK SIĘ CZUJĘ PO ZAKUPIE
LOGO
NA KEBABA!
NOTUJĘ WYDATKI W ZESZYCIE
RESZTA Z ZAKUPÓW
JAK OSZCZĘDZAM?
PO CO?
SKRAJNOŚCI ALBO ALBO
OSZCZĘDZAJ & WYDAWAJ
POPROWADZĘ CIĘ!
EJ! A MOŻE JA CIĘ POPROWADZĘ!
PŁACĘ DUSZĄ!
EDUKACJA FINANSOWA PRZYSZŁOŚCI
WARSZAWA, 3.06.2026
@GoTekRysuje

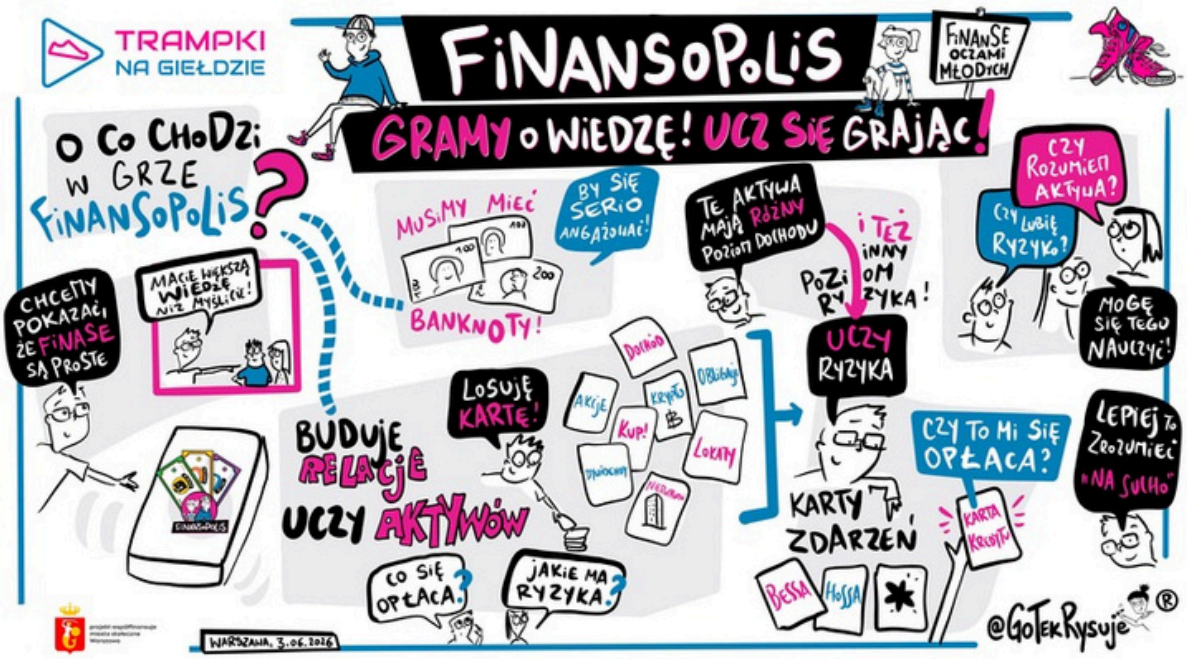
TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSOPOLIS
FINANSE OCZAMI MŁODYCH
GRAMY O WIEDZĘ! UCZ SIĘ GRAJĄC!
O CO CHODZI W GRZE FINANSOPOLIS?
MUSIMY MIEĆ BANKNOTY!
BY SIĘ SERIO ANGAŻOWAĆ!
TE AKTYWA MAJĄ RÓŻNY POZIOM DOCHODU
I TEŻ INNY POZIOM RYZYKA!
CZY ROZUMIEM AKTYWA?
CZY LUBIĘ RYZYKO?
MOGĘ SIĘ TEGO NAUCZYĆ!
CHCEMY POKAZAĆ, ŻE FINASE SĄ PROSTE
MACIE WIĘKSZĄ WIEDZĘ NIŻ MYŚLICIE!
BUDUJE RELACJE UCZY AKTYWÓW
LOSUJĘ KARTĘ!
DOCHÓD
OBLIGACJE
AKCJE
KRYPTO
KUP!
LOKATY
DYWIDENDY
NERUCHOM
UCZY RYZYKA
CZY TO MI SIĘ OPŁACA?
LEPIEJ TO ZROZUMIEĆ „NA SUCHO"
KARTA KREDYTU
KARTY ZDARZEŃ
BESSA
HOSSA
CO SIĘ OPŁACA?
JAKIE MA RYZYKA?
WARSZAWA, 3.06.2026
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
BOOTCAMP GIEŁDOWY
FINANSE OCZAMI MŁODYCH
CZYLI W CO I PO CO INWESTOWAĆ?
POZDRO Z LAMBO! ZAINWESTUJ!
DUBAJ
UWAGA! SCAM!
ZAROBIŁEŚ? → WYPŁAĆ SOBIE 10%
ALBO SYNOM
NA 3 KUPKI:
WYDATKI
DOBROCZYNNOŚĆ
OSZCZĘDZANIE
DŁUGOTERMINOWE INWESTOWANIE
ZŁOTO ROŚNIE? ZA „GÓRKĘ" ZAINWESTUJ!
WIEM CO TO DYWIDENDA!
PATRYK
100
10.
TRADING MOŻE WYNISZCZYĆ
NAJPIERW ZARÓB NORMALNIE, POTEM MOŻESZ SPRÓBOWAĆ.
DOBRA RADA
KIEDY ZACZĄĆ?
NAJLEPIEJ OD URODZENIA!
NIE BÓJ SIĘ INWESTOWAĆ MAŁYCH KWOT!
CHCĘ AJFONA!
CHCĘ ROZUMIEĆ JAK DZIAŁAJĄ INWESTYCJE!
NO DOBRA... CHCĘ BYĆ PARTNEREM BIZNESOWYM
WARSZAWA, 3.06.2026
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
ZBIERAMY FUNDUSZE
INWESTUJEMY W BIZNES!
EKO!
SKARPETKOMAT
UUU! Rozwojowo!
SEKTOR PET
ZARABIAM
WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO CASINA
POMPUJĘ!
KUP LEMONIADĘ
SKĄD FUNDUSZE?
KAUCJA!
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
OSZCZĘDZANIE ZACZYNA SIĘ OD... DECYZJI
JAK OSZCZĘDZASZ?
MASZ KONTO OSZCZĘDNOŚCIOWE?
OSZCZĘDZAM
NA CO?
NA CZARNĄ GODZINĘ
WILKI Z DOLNEJ STREET
NA PASJE
NA ROZWÓJ
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
TO LEPSZY WYBÓR!
GIEŁDA VS ZAKŁADY
JAK ROBIĆ TO DOBRZE?
LOKATY
AKCJE
OBLIGACJE
INWESTUJĘ
JEST RYZYKO, ALE...
PIENIĄDZE PRACUJĄ DLA CIEBIE
TU WIĘCEJ EMOCJI
TAKIE TO ZERO-JEDYNKOWE
GULP!
W NIERUCHOMOŚCI
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
INWESTUJ W POMAGANIE
PODROBIĘ TWÓJ WIZERUNEK
POMOGĘ CI W INWESTYCJACH
INWESTYCJE W CHMURZE
LEPSZE ZABEZPIECZENIA
GIEŁDA?
AKCJE
BĘDZIE TYLKO W NECIE!
FINANSE
KIEDYŚ, DZIŚ, W PRZYSZŁOŚCI
ZROBIĘ ZŁOTO Z... WODY!
WYKORZYSTAMY RZADKIE PIERWIASTKI
SPOSÓB NA TANIĄ SYNTEZĘ PIERWIASTKÓW CHEMICZNYCH
IDĘ STUDIOWAĆ CHEMIĘ!
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
SILNE HASŁO
BĄDŹ UWAŻNY!
HA! PODEJRZĘ HASŁO!
JAK BYĆ BEZPIECZNYM W INTERNECIE?
CYBER-OGARNIAM
HASŁO BEZPIECZEŃSTWA W RODZINIE
ZWERYFIKUJ SWOJE ZGODY
KURKA... NIGDY TEGO NIE CZYTAM...
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

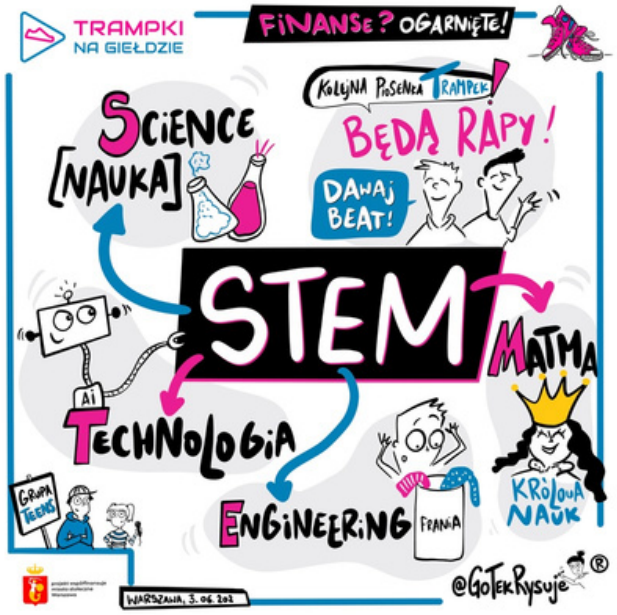
TRAMPKI NA GIEŁDZIE
FINANSE? OGARNIĘTE!
SCIENCE [NAUKA]
KOLEJNA PIOSENKA TRAMPEK!
BĘDĄ RAPY!
DAWAJ BEAT!
STEM
MATMA
TECHNOLOGIA
ENGINEERING
FRANIA
KRÓLOWA NAUK
GRUPA TEENS
WARSZAWA, 3. 06. 202
@GoTekRysuje

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

CO DALEJ?

WHAT'S NEW

Wpadaj do nas na www i SoMe po nowości!

Strona 👉 www.trampkinagieldzie.pl
Instagram 👉 www.instagram.com/trampki_na_gieldzie
Facebook 👉 www.facebook.com/trampkinagieldzie
LinkedIn 👉 www.linkedin.com/company/trampki-na-giełdzie
TikTok 👉 www.tiktok.com/trampki_na_gieldzie

Dodawaj Trampkom skrzydeł na Patronite!

Patronite 👉 www.patronite.pl/Trampkinagieldzie

Pamiętaj:

TRAMPKI NA GIEŁDZIE

FUNDACJA

WARSZTATY W SZKOŁACH

FINANSE? TYLKO PROSTYM JĘZYKIEM!

KONFERENCJE

DLA DZIECI

I NASTOLATKÓW

UCZYMY DZIECI I MŁODZIEŻ SAMODZIELNOŚCI FINANSOWEJ

WSKOCZ Z NAMI W TRAMPKI!

FINANSIŚCI POTRAFIĄ W EDUKACJĘ!

DLA RODZICÓW

SZKOLENIA

DLA NAUCZYCIELI

WIĘCEJ INFO:

WWW.TRAMPKINAGIELDZIE.PL

ZAJRZYJ TU!

@GoTekRysuje®

Raport z realizacji projektu
"Trampki na Giełdzie - kształcenie praktycznych kompetencji finansowych u młodych warszawiaków"
rok szkolny: 2025/2026

projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

Treść raportu: Elżbieta Jurkowska-Karpińska
Redakcja, skład, oprawa graficzna: Izabela Kozakiewicz-Frańczak

Fundacja Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży - Trampki na giełdzie
KRS 0001057734 | NIP 6762651288 | REGON 526373001
ul. Mogilska 65, 31-545 Kraków
kontakt@trampkinagieldzie.pl

KLAUZULA INFORMACYJNA

Ta publikacja jest informacyjna i edukacyjna. Nie jest rekomendacją inwestycyjną ani informacją rekomendującą lub sugerującą strategię inwestycyjną. W materiale nie sugerujemy ani nie doradzamy żadnej decyzji lub strategii inwestycyjnej.

Materiał nie uwzględnia indywidualnej sytuacji finansowej, potrzeb i celów inwestycyjnych odbiorcy. Nie jest też ofertą sprzedaży ani subskrypcji. Nie jest zaproszeniem do nabycia, reklamą ani promocją jakichkolwiek instrumentów finansowych.

Niniejszą Publikację przygotowaliśmy starannie i obiektywnie. Przedstawiamy stan faktyczny znany autorom w chwili tworzenia dokumentu. Nie umieszczamy w nim żadnych elementów oceniających. Informacje i badania oparte na historycznych danych lub wynikach oraz prognozy nie stanowią pewnego wskaźnika na przyszłość.

Nie odpowiadamy za Twoje działania lub zaniechania, zwłaszcza za to, że zdecydujesz się nabyć lub zbyć instrumenty finansowe na podstawie informacji z tej publikacji. Nie odpowiadamy też za szkody, które mogą wynikać z bezpośredniego czy też pośredniego wykorzystania tych informacji.

Inwestowanie na rynkach finansowych może wiązać się z istotnym poziomem ryzyka i wystąpienia znacznych strat zainwestowanych środków finansowych. Inwestując możesz stracić całość zainwestowanych środków a niektórych przypadkach Twoje straty mogą przekroczyć wartość zainwestowanego kapitału.